



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Salmela, Tiia

2011 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Asumisturvallisuuden kehittäminen -
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Tiia Salmela
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2011

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy ja vuoden 2009 kyselytutkimuksen tulokset	7
3	Opinnäytetyön vaiheet	8
4	Asumisen turvallisuuden tutkimus Suomessa	10
5	Turvallisuustyö Hyvinkäällä	11
6	Asukaskokoukset	12
7	Sidosryhmien haastattelu	15
8	Kehitysehdotukset	16
8.1	Huoltoyhtiön toiminta	17
8.2	Asukkaiden tiedotus	20
8.3	Palo- ja pelastusturvallisuus	21
8.4	Valaistus	23
8.5	Lukitus	24
8.6	Pihan liikenne	26
8.7	Pihatiet	28
9	Johtopäätökset ja työn arviointi	29
	Lähteet	32
	Julkaisemattomat lähteet	34
	Kuviot	35
	Taulukot	36
	Liitteet	37

Tiia Salmela

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Vuosi 2011 Sivumäärä 52

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö koskee asumisturvallisuuden kehittämisprojektia Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:ssä ja on jatkoa vuonna 2009 tehtyyn Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asumisturvallisuus ja -viihtyvyysskyselyyn. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Hyvinkään kaupungin 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä -hankkeen asumisterveysryhmän kanssa. Työssä kartoitettiin kuuden Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n taloyhtiön asumisturvallisuutta ja asumisturvallisuuden kehitysmahdollisuuksia.

Opinnäytetyön menetelminä käytettiin kirjallisuuskatsausta asumisturvallisuutta sivuavista tutkimuksista, asukkaiden avointa ryhmäkeskustelua sekä asukkaiden sidosryhmien puolistrukturoituja lomakehaastatteluja. Koottujen tietojen pohjalta löydettiin asumisturvallisuuden kehityskohteita, jotka ovat kriittisessä asemassa asumisturvallisuuden kehityksen kannalta. Kehityskohteissa nousivat esiin erityisesti puutteet huoltoyhtiöiden toiminnassa sekä asukkaiden tiedotuksessa. Muita kehityskohteita olivat palo- ja pelastusturvallisuus, valaistus, lukitus sekä pihapiirin turvallisuus.

Työ tuotti kaksi lopputuotosta; vaaratekijälistan taloyhtiön asumisturvallisuutta uhkaavista puutteista sekä kehitysehdotuslomakkeen, jolla näitä vaaratekijöitä voidaan torjua. Kehitysehdotukset sisältävät arviot jokaisen toimen toteuttamiseen tarvittavista resursseista ja ajasta. Työ tukee Hyvinkään kaupungin asumisturvallisuuden kehittämistä ja se on sovellettavissa myös muihin vuokra-asuntokohteisiin tai kerrostaloalueisiin.

Tiia Salmela

Developing the Safety of Living - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Year	201x	Pages	52
------	------	-------	----

This functional thesis describes a project developing the safety of living in the apartments of Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy. The project was carried out with the living safety team of the City of Hyvinkää. During the project the safety of living and its developing possibilities were surveyed in six housing cooperatives. The results of the project support the objectives made by the city of Hyvinkää in the field of living safety.

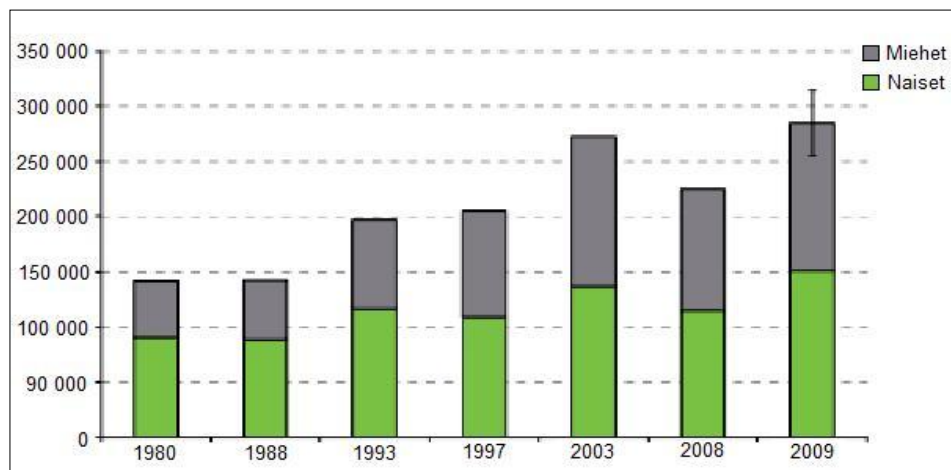
The project was carried out by gathering information from other researches handling the subject of living safety. Also the residents and their stakeholders were interviewed. These findings provided a list of critical development targets. The targets were inspected further to develop suggestions on how to tackle the safety targets. In the list of the development targets the actions of the property maintenance companies and the guidance of the residents peaked as the most critical targets to develop. Other targets were fire safety, lighting, locks and the safety of the yard.

The project yielded two results; a development target list and a development suggestion list. The development suggestion list includes estimates of the needed time and resources for each target. The results can be adapted to any other housing cooperatives or apartment buildings.

Key words: living, rental living, safety of living

1 Johdanto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2009 toteuttaman kansallisen uhritutkimuksen mukaan yli 15-vuotiaille suomalaisille tapahtui 1 196 000 tapaturmaa vuoden aikana. Fyysisen vamman aiheuttaneita kotitapaturmia sattui 321 000 (95 % luottamusväli) eli 29 % kaikista tapaturmista. Viimeisen 25 vuoden aikana kotitapaturmien määrä on lähes kaksinkertaistunut (Kuvio 1). (Haikonen, Lounamaa 2009, 14-19.) Vuonna 2009 kuolemaan johtaneita tapaturmia oli 2903 kappaletta eli n. 5,8 % vuoden aikana kuolleista (Kuolinsyyt 2011).



Kuvio 1: Kotitapaturmien määrä vuosina 1980-2009 (Haikonen, Lounamaa 2009, 19)

Sisäasiainministeriön vuonna 2008 julkaisema sisäisen turvallisuuden ohjelma määrittelee keinoja Suomen sisäisen turvallisuuden kehittämiseen. Yksi kirjatuista keinoista on kodin, vapaaajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen. Turvallisuuden kehittäminen saavutetaan paloturvallisuuden ja liikennejärjestelmien turvallisuuden kehittämällä sekä koti- ja vapaaajan tapaturmien vähentämisellä. ”Tavoitteena on, että tapaturmissa menehtyneiden määrän kasvu taittuu ja vakavien tapaturmien määrä vähenee systemaattisesti. Kansalaisten tietoisuus tapaturmariskeistä sekä tiedot tapaturmien ehkäisystä paranevat.” (Turvallinen elämä jokaiselle 2008, 23-24.)

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on kehittää kodin ja sen lähiympäristön turvallisuutta Hyvinkään kaupungissa. Opinnäytetyö keskittyy Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaisiin ja heidän asumisturvallisuuteensa. Tutkimuksen tavoitteena on asukkaiden ja heidän sidosryhmiensä tuottaman tiedon kautta löytää asumisturvallisuuden keskeiset kehityskohteet ja luoda turvallisuutta parantavia kehitysehdotuksia. Opinnäytetyön tavoitteena on myös asukkaiden turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja että asukkaat kokevat voivansa vaikuttaa omaan asumisturvallisuuteensa. Tavoitteena on myös luoda Hyvinkään Vuokra-asunnoille malli asumisturvallisuuden kehittämiseksi. Kehitystoimenpiteitä ja kehitystyön me-

todia voidaan soveltaa paitsi Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n muissa taloyhtiöissä myös muissa vuokra-asunnoissa ympäri Suomen.

2 Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy ja vuoden 2009 kyselytutkimuksen tulokset

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy on Hyvinkään kaupungin omistama yhtiö, jolla on 1825 huoneistoa 173 rakennuksessa Hyvinkään alueella. Yhtiön liikevaihto vuonna 2010 oli 11,6 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on Hyvinkään kaupungin edustajista ja yhdestä asukasedustajasta muodostuva hallitus. (Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n yritysesittely 2011.)

Mallimestarinhovi (Kapulantie 12-14) on Hyvinkään Paavolassa sijaitseva kahden kerrostalon taloyhtiö. Kerrostalot ovat valmistuneet vuonna 1970 ja ne ovat kolme- ja viisikerroksisia. Asuntoja Mallimestarinhovissa on 49 kpl. Vuoden 2009 kyselyssä asumisturvallisuudesta ja -viihtyvyydestä (Halonen, Salmela, Suominen & Tirola 2009) Mallimestarinhovin asukkaat nostivat esiin erityisesti alaovien ympärivuorokautisen lukituksen, jonka asukkaat katsoivat olevan yksi mahdollisuus häiriöiden vähentämiseen. Myös pihan siisteys ja kunnossapito arvioitiin puutteelliseksi, sillä se sai arvosanan 5,8 (asteikolla 4-10), joka on selkeästi kyselyn keskiarvon 7,2 alapuolella. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai kyselyssä arvosanan 7,5.

Eeronhaka (Jussilankatu 2) on Hyvinkään Paavolassa sijaitseva kolmen kerrostalon taloyhtiö (valmistunut vuonna 1973). Talot ovat nelikerroksisia ja asuntoja Eeronhaassa on yhteensä 66. Vuoden 2009 (Halonen ym. 2009) kyselyssä asukkaat kritisoivat erityisesti huoltoyhtiötä ja taloyhtiönsä naapurisuhteita. Myös ilkivalta koettiin ongelmaksi, mutta asukkaiden vaihtuvuuden myötä ongelma on vähentynyt. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai arvosanan 7,6.

Karankoto (Karankatu 15) on vanhuksille tarkoitettu kaksikerroksinen luhtitalo Hyvinkään Sahanmäessä. Taloyhtiö on valmistunut vuonna 1990 ja asuntoja on yhteensä 32. Vuoden 2009 kyselyyn (Halonen ym. 2009) asukkaat kirjoittivat huomioita huoltoyhtiön toiminnan puutteista. Osa asukkaista toivoi aiemmin taloyhtiössä työskennellyttä, yksityistä huoltomiestä takaisin. Muita huomioita kirjoitettiin muun muassa siivouksesta, avainhallinnasta ja ensimmäisen kerroksen yksityisyyden puutteesta. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai samassa kyselyssä arvosanan 7,6.

Urheilukatu 11 on Hyvinkään keskustassa sijaitseva yksittäinen kerrostalo ja se on valmistunut vuonna 1957. Rakennuksessa on yksi ulko-ovi ja yksi porraskäytävä. Asuntoja rakennuksessa on 20 kpl. Urheilukadun vastausprosentti oli yksi korkeimmista vuoden 2009 kyselyssä (Halonen ym. 2009), myös tätä opinnäytetyötä varten toteutetussa asukaskokouksessa kävi ilmi asukkaiden aktiivisuus taloyhtiöiden asioissa. Vuoden 2009 kyselyssä asukkaat kertoivat havainneensa puutteita tiedotuksessa, siivouksessa ja alaovien lukituksessa. Kyselyn jälkeen Urhei-

lukadun alaovet ovat olleet ympäri vuorokauden lukossa ja se on vähentänyt häiriöitä ja ulkopuolisia porraskäytävissä. Vuoden 2009 kyselyssä Urheilukatu 11 kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai muita tähän opinnäytetyöhön valittuja taloyhtiöitä korkeamman arvosanan 8,1.

Kaskipelto (Koivuntie 7) on Hyvinkään Vehkojalla sijaitseva rivitaloista koostuva taloyhtiö. Taloyhtiö on valmistunut vuonna 1984. Asuntoja Kaskipellossa on yhteensä 26, joista osa on kaksikerroksisia. Vuoden 2009 kyselyssä saadut tulokset olivat Kaskipellon osalta suppeita. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai arvosanan 8,0 (Halonen ym. 2009).

Hyvinkään Martti (Väriojankatu 3) sijaitsee Martin kaupunginosassa Hyvinkäällä. Vuonna 1992 valmistuneeseen taloyhtiöön kuuluu yhdeksän paritaloa, yhteensä 18 asuntoa. Hyvinkään Martin 18 asunnosta vain kolme vastasi vuoden 2009 kyselyyn, joten kyselystä saatu informaatio oli vähäistä. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuus sai kouluarvosanan 7,3 (Halonen ym. 2009).

3 Opinnäytetyön vaiheet

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön lähtökohtana oli tuottaa lisätietoa vuonna 2009 toteutetun kyselytutkimuksen perusteella. Toimeksiantajaryhmänä toimi Hyvinkään kaupungin asuimisterveysryhmä, jossa oli mukana Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n edustaja. Tavoitteita asetettiin kaksi; valittujen taloyhtiöiden asumisturvallisuuteen keskittyvän riskienkartoituksen sekä havaittuihin riskeihin keskittyvien kehitysehdotusten laadinta.

Tutkimusmenetelminä käytettiin kirjallisuuskatsausta ja eri haastatteluja. Kirjallisuuskatsauksella selvitetään, kuinka tutkittua aihetta on aiemmin käsitelty. Sen tarkoituksena on myös näyttää, kuinka nyt tutkittava tieto liittyy aiempiin tutkimuksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 115.)

Kirjallisuuskatsaus keskittyi pääkaupunkiseuduilla tehtyihin tutkimuksiin, jotka sivusivat asumisen turvallisuutta tai asuinalueita koskevaa turvallisuuden tunnetta. Tällä tahdottiin varmistaa, että tieto on verrattavissa tässä tutkimuksessa saatuihin tietoihin. Kirjallisuuskatsauksessa huomioon otettujen tutkimusten huomiot käydään läpi luvussa 4. Myös vuonna 2009 tehty kysely (Halonen ym. 2009) Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaille otettiin mukaan kirjallisuuskatsaukseen.

Asukkaita haastateltiin avoimina ryhmäkeskusteluina, joihin viitataan tässä tutkimuksessa asukaskokouksina. Avoimen eli strukturoimattoman haastattelun piirre on, että haastattelu kulkee haastateltavan ehdoilla, eikä se ole sidottu kysymys-vastaus-muotoon. Avoin haastat-

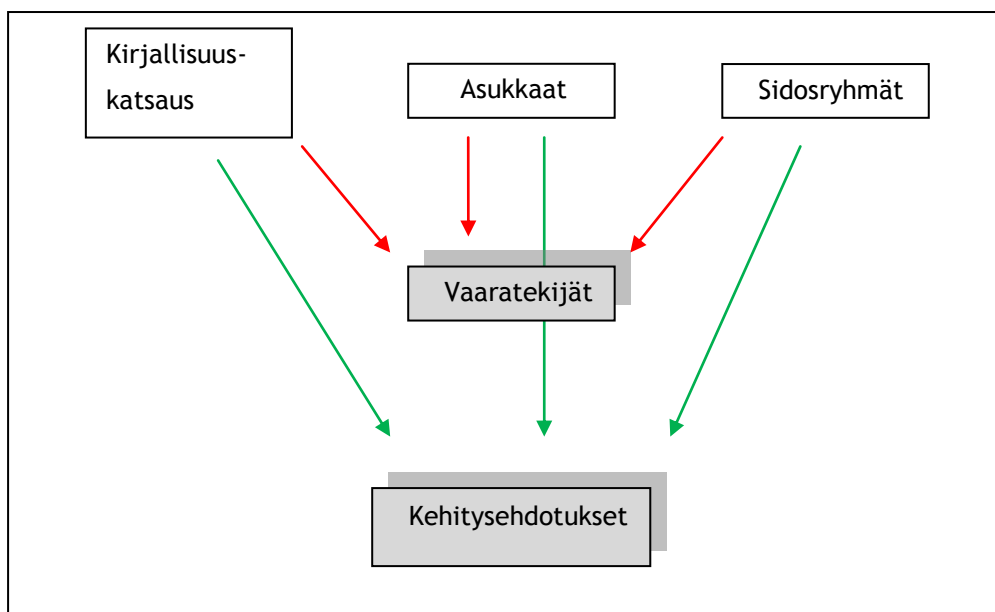
telu muistuttaa enemmänkin keskustelua, jossa molemmat osapuolet voivat kuljettaa puheenaihetta haluamaansa suuntaan. Ryhmäkeskustelu poikkeaa ryhmähaastattelusta sen vuorovaikutuspiirteiden vuoksi, sillä ryhmäkeskustelussa vuorovaikutuksen pääpaino on osallistujalla eikä haastattelijalla. Ryhmäkeskustelua käytetään usein markkinointitutkimuksissa, innovoinnissa tai mielipidekartoituksissa, sillä ryhmäkeskustelutilanne auttaa osallistujia muodostamaan uusia ajatuksia jo annetuista vastauksista. (Ruusuvoori & Tiittula 2005, 11-12, 223-226) Metodi valittiin opinnäytetyön tavoitteiden pohjalta, koska asukkaiden osallistuminen vahvistaisi heidän kokemuksiaan vaikutusmahdollisuuksien kannalta.

Sidosryhmien haastattelut olivat puolistrukturoituja lomakehaastatteluja. Puolistrukturoidussa (käytetään myös termiä ”teemahaastattelu”) lomakehaastattelussa osa kysymyksistä on kaikille vastaajille samoja, mutta osassa kysymyksen muotoilu tai järjestys voi muuttua (Ruusuvoori & Tiittula 2005, 11). Menetelmä valittiin, koska sidosryhmiltä tahdottiin saada monipuolisesti informaatiota heidän kokemuksistaan ja ideoistaan. Vastausten vertailukyky oli tässä tapauksessa toissijaista. Sidosryhmien lomakehaastattelussa oli mukana myös avoimia kysymyksiä, joilla tahdottiin varmistaa sidosryhmien tuoma informaatio myös muista kuin kysytyistä turvallisuuden aihealueista.

Opinnäytetyön rajauksina toimivat valitut taloyhtiöt, jotta saadut tulokset olisivat mahdollisimman yksilöllisiä ja kehitystoimenpiteet voitaisiin toteuttaa tehokkaasti ja yksilöidysti. Vaaralistojen tulosten myötä tutkimuksesta rajattiin myöhemmin pois väkivaltarikokset, sillä aihetta ei nostettu esiin asukaskokouksissa.

Asumisturvallisuudella tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä kodin ja sen lähiympäristön (kiinteistön pihapiiri) turvallisuutta. Asumisturvallisuudella pyritään vähentämään tai poistamaan tässä ympäristössä tapahtuvat tapaturmat ja loukkaantumiset niiden syistä riippumatta. Vaaralla (myös vaaratekijä) tarkoitetaan tekijää tai olosuhdetta, joka voi saada aikaan haitallisen tapahtuman (Riskienarviointi 2011). Riskillä tarkoitetaan haitallisen tapahtuman todennäköisyyttä ja vakavuutta (Riskienarviointi 2011).

Opinnäytetyössä tuotetun uuden tiedon lähteet on havainnollistettu kuviossa 2, jossa vaaratekijöitä kuvataan punaisella nuolella ja kehitysehdotuksia vihreällä nuolella. Tutkimuksen tulokset on kuvattu varjostetusti. Tutkimukseen kerättiin tietoa muista asumisturvallisuutta sivuavista tutkimuksista sekä vuonna 2009 tehdystä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaita koskevasta kyselytutkimuksesta. Tämän lisäksi tietoa kerättiin taloyhtiöiden asukkailta ja heidän sidosryhmiltään. Myös toimeksiantajaryhmä laskettiin kuuluvaksi sidosryhmiin.



Kuvio 2: Tuotetun tiedon lähteet

Kehitysehdotukset pohjaavat joko tutkittuun tietoon, asukkaiden omiin ehdotuksiin tai sidosryhmiltä saatuun tietoon. Kehitysehdotukset käydään läpi luvussa 8 ja kehitysehdotusten yhteenvetolomakkeet ovat liitteessä 1. Kehitysehdotuslomakkeet ovat vapaasti toimeksiantajaryhmän käytettävissä. Laadittujen kehitysehdotusten täytäntöönpanon vastuu sovittiin jäävän toimeksiantajalle.

4 Asumisen turvallisuuden tutkimus Suomessa

Suomessa on tutkittu tapaturmia ja asumisen hyvinvointia, mutta erityisesti asumisturvallisuuden keskittyvä tutkimus on pyritty sisällyttämään muuhun tutkimukseen. Asumisturvallisuutta ei ole eritelty omaksi tutkimusaiheeksi, eikä asumisturvallisuuden termi ole vakiintunut turvallisuusalan sanastoon. Asumisturvallisuutta on tutkittu erityisesti vanhusten tai muuten toimintakyvyltään heikentyneiden asukkaiden näkökulmasta tai keskittyen turvallisuuden tunteeseen.

Kirjallisuuskatsauksessa huomioonotetut tutkimukset antavat samansuuntaisia tuloksia asukkaiden kokemasta turvallisuudesta. Tutkimuksiin vastaajat ovat sitä mieltä, että asumisen turvallisuuteen liittyy enemmänkin oman asuinalueen turvallisuus kuin itse kodin turvallisuus. Tällöin asuinalueen turvallisuus korreloi vahvasti koko turvallisuuden tunteeseen. Tutkimuksissa tuli myös esille vastaajien mielikuvia, joiden mukaan kerrostaloasuminen tai vuokra-asuminen on pientaloasumista turvattomampaa ja rauhattomampaa. Tutkimukset osoittavat myös, että asukkaat tuntevat olonsa turvattomimmaksi pimeään aikaan. Osittain turvattomuuden kokemisessa korostui myös vanhempi ikä, naissukupuoli ja matala tulotaso. (Silvennoinen

& Hirvonen 2002, 128; Koistinen & Tuorila 2008, 18; Turunen & Zetterman 2009, 17-20; Luhtala & Riihelä 1999, 15-17; Eronen, Luomala & Paju 2002, 31-36.)

Turusen ja Zettermanin (2009) pääkaupunkiseudulle tehdyn tutkimuksen mukaan 90 % vastaajista oli joko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen asuinalueensa turvallisuuteen. Luhtalan ja Riihelän (1999) Vantaalla tehty tutkimus puolestaan osoittaa, että 60 % vastaajista piti asuin-alueitaan joko melko tai erittäin rauhallisena. Myös poliisi on selvittänyt suomalaisten käsityksiä turvallisuudesta. Vuonna 2009 tehty tutkimus osoittaa, että vaikka turvallisuuden tunne on heikentynyt kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2006, edelleen 85 % vastaajista kokee olonsa turvallisiksi liikkeessään yksin myöhään viikonloppuna asuinalueellaan. Myös tässä tutkimuksessa sukupuoli ja iällä oli vaikutusta turvallisuudentunteeseen. Naiset kokivat olonsa selkeästi miehiä turvattommaksi asuinalueellaan. Iän mukaan luokiteltuina turvattommiksi olonsa kokivat 20-29 -vuotiaat sekä yli 60-vuotiaat. (Suominen 2009.)

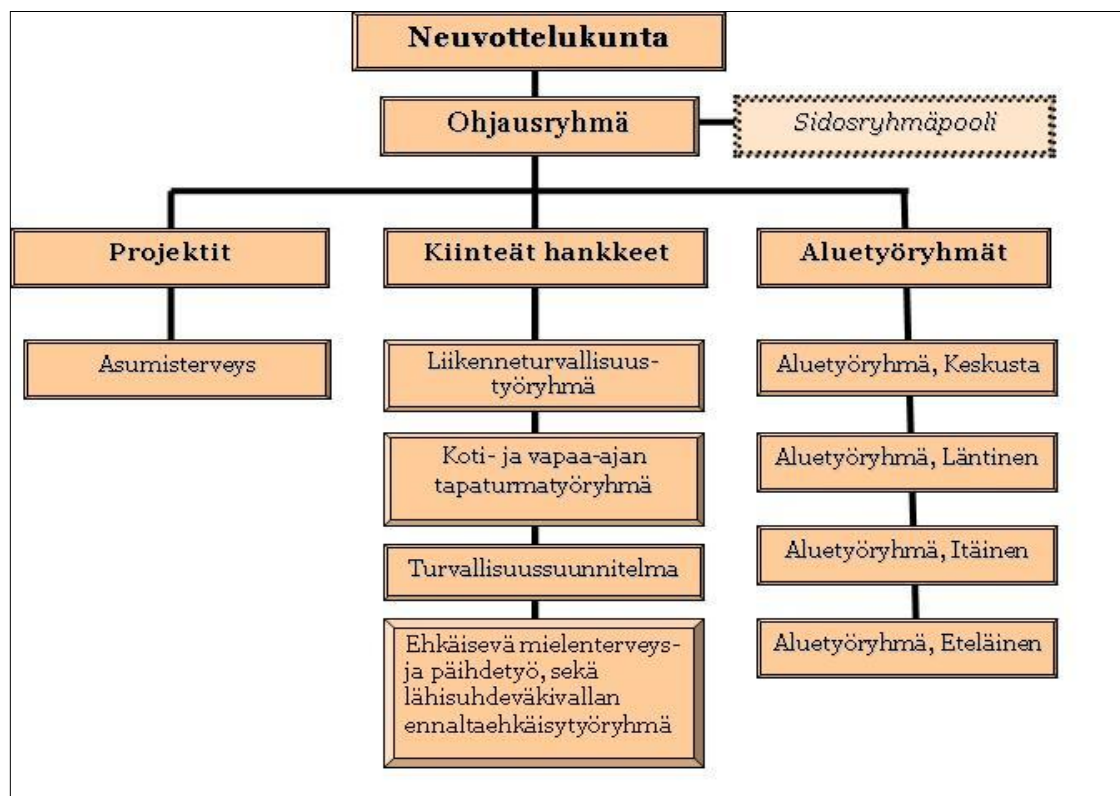
5 Turvallisuustyö Hyvinkäällä

Hyvinkään kaupungin organisoitu turvallisuustyö alkoi vuonna 1990, jolloin kaupunki tehosti liikenneturvallisuustyötä. Liikenneturvallisuuden edistäminen kasvoi yleiseksi turvallisuuden edistämiseksi ja tapaturmien vähentämiseksi. Vuosina 1998-2000 toteutettiin pilottihanke 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä (24 TTH), joka sidottiin vuonna 2003 WHO:n Safe Community -verkoston toimintaan. Samana vuonna valmistui Hyvinkään kaupungin ensimmäinen turvallisuussuunnitelma. (24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä 2010; Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma 2009.)

Nykyisin Hyvinkään turvallisuustyötä ohjaa 24 TTH -hankkeen neuvottelukunta, joka koostuu kaupunginhallituksen edustajasta, lautakuntien puheenjohtajista, toimialajohtajista ja poliisin, pelastuslaitoksen, paikallislehden, suurimpien yritysten, seurakunnan sekä oppilaitosten edustajista. Neuvottelukunta tekee linjaukset kaupungin turvallisuustyöhön, edesauttaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja kannustaa kaupungin eri hallinnonalojen turvallisuutta. Neuvottelukunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. (24 Turvallista tuntia Hyvinkäällä -hankkeen toimintakertomus 2009.)

Nykyisen turvallisuussuunnitelman pohjana toimivat sisäisen turvallisuuden ohjelmat ”Arjen turvaa” ja ”Turvallinen elämä jokaiselle”. Ohjelman teemoista 24 TTH -neuvotteluryhmä on valinnut Hyvinkäällä edistettäväksi teemoiksi syrjäytymisen ja päihdehaittojen ehkäisyn, ikääntyvien ihmisten turvallisuuden parantamisen, kodin ja vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäisyn ja rakennettavan ympäristön turvallisuuden. Turvallisuussuunnitelma on vahvistettu vuosille 2009-2012. (Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma 2009.)

Muiden 24 TTH-hankkeen työryhmien lisäksi (Kuvio 3) vuonna 2006 perustettiin asumisterveyden kehittämiseen keskittyvä työryhmä. Työryhmä toimii yhteistyössä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n ja Laurea Ammattikorkeakoulun kanssa. Työryhmän tavoitteena on kehittää eri vaiheiden kautta valtakunnallinen asumisterveysbarometri. (24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä 2010.)



Kuvio 3: 24 TTH -organisaatio (24 Turvallista tuntia Hyvinkäällä 2010).

Asumisterveystyöryhmä teetti vuonna 2009 asumisturvallisuutta ja -viihtyvyyttä mittaavan kyselyn Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkailla. Kyselyn tavoitteena oli kerätä tietoa Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaiden asumisturvallisuudesta ja -viihtyvyydestä. Kyselyn toteuttivat Laurea Ammattikorkeakoulun turvallisuusalan opiskelijat. (Halonen ym. 2009.)

Asteikolla 4-10 asukkaat antoivat huoltotöille arvosanaksi 7,4 ja pihan siisteydelle ja kunnossapidolle 7,2. Kiinteistön ja asuinalueen turvallisuuden arvosanaksi annettiin 7,6 (Halonen ym. 2009). Kyselyn pohjalta toteutettiin osa asukkaiden esittämistä kehitysehdotuksista, mutta toimeksiantajaryhmänä toiminut ASTE-työryhmä katsoi tarpeelliseksi perehtyä tarkemmin osaan taloyhtiöistä. Tämä toiminnallinen opinnäytetyö on jatkoa vuoden 2009 kyselyyn.

Tätä opinnäytetyötä varten valittiin kuusi Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n taloyhtiötä (Mallimestarinhoivi, Eeronhaka, Karankoto, Urheilukatu 11, Kaskipelto ja Hyvinkään Martti), joiden turvallisuutta kartoitettiin tarkemmin. Taloyhtiöiden valinnoissa kiinnitettiin huomiota kaupunginosien, asumistyyppien ja asukasryhmien mahdollisimman monipuoliseen edustukseen. Asukaskokoukset järjestettiin kunkin taloyhtiön yhteisissä tiloissa, joihin oli kaikilla asukkailla vapaa pääsy. Kokousten osanottajamäärät vaihtelivat kolmesta kahdeksaan (liite 2). Kokoukset kestivät keskimäärin 1-2 tuntia. Keskustelua ohjattiin tarvittaessa keskittymällä tiettyihin turvallisuuden osa-alueisiin, muun muassa liikenteeseen, paloturvallisuuteen tai huollon toimintaan. Kokouksista kootut vaaratekijälistat ovat nähtävissä liitteessä 2.

Tiedon kerääminen asukkailta oli tarkoitus toteuttaa potentiaalisten ongelmien analyysillä eli POA-menetelmällä. Menetelmästä luovuttiin pääosin kokouksen lyhyen keston vuoksi, sillä POA-menetelmän periaatteet olisi pitänyt esitellä ennen jokaisen kokouksen alkua. Katsottiin, että taloyhtiön vaaratekijät voidaan kartoittaa tehokkaammin, jos asukkaat voivat tuoda kokemuksiaan ja ajatuksiaan ilmi keskustelun lomassa. Myös riski-käsitteestä luovuttiin sen teknisyyden vuoksi.

Suurimmaksi ongelmaksi koettiin huoltoyhtiön toiminta. Huoltoyhtiö koettiin tehottomaksi, hitaaksi, jopa näkymättömäksi. Asukkaat nostivat haastatteluissa esiin esim. portaiden ja pihojen liukkauden, korjaustöiden tekemättömyyden tai hitauden, valaistuksen huoltamattomuuden sekä lumitöistä aiheutuvat haitat. Huolta aiheuttivat myös pelastusteiden esteettömyys varsinkin talvisaikaan, jolloin auraukset kaventaa pihateitä. Huoltoyhtiöiden aiheuttamissa ongelmissa korostui korjaustoimenpiteen viivästymiseen. Asukkaat ilmoittavat puutteesta, mutta ilmoitettu 24 tunnin vasteaika ei täyty. Joissakin tapauksissa asukkaat ovat kertoneet odottaneensa korjaustoimenpidettä useita viikkoja. Huoltoyhtiöiden toiminta koettiin puutteelliseksi jokaisessa haastattelussa taloyhtiössä.

Osa haastatelluista asukkaista koki, ettei heillä ole riittävästi tietoa tai ohjeistusta siitä, kuinka onnettomuustilanteessa tulisi toimia. Taloyhtiöiden pelastussuunnitelmien päivitys oli tutkimuksen aikana kesken, eikä osalla asukkaista ollut tietoa suunnitelmista. Tämä heijastui myös vuonna 2009 tehtyyn kyselyyn, jonka mukaan suurin osa kyseessä olevien taloyhtiöiden asukkaista ei ollut saanut mahdollisuutta tutustua asuinkiinteistönsä pelastussuunnitelmaan (Halonen ym. 2009). Suunnitelmat sisälsivät tutkimuksen toteutuksen aikana kiinteistön teknisiä tietoja, osan yhteystiedoista ja suppean tarkastuslistan paloturvallisuudesta. Pelastussuunnitelman liitteenä oli ohjeita tulipalon tai sairaskohtauksen varalta sekä murtosuojuuksesta.

Asunnossa loukkaantuminen ja kotitapaturmat nousivat myös keskustelun aiheeksi. Asukkaat toivoivat ohjeita siihen, kuinka tapaturmien mahdollisuutta voidaan pienentää, kun asuntoon ei saa tehdä rakenteellisia muutoksia itse.

Tulipalojen ja tapaturmien varalle toivottavien ohjeiden lisäksi asukkaat kokivat ongelmia mm. järjestys- ja asukassääntöjen noudattamattomuudessa, tavaroiden väärin säilyttämisessä ja pihalla tapahtuvassa liikennöinnissä. Muista taloyhtiöistä poiketen Hyvinkään Martin asukkaat nostivat esiin myös naapuruussuhteet ja toiveet asukassääntöjen noudattamisen kehittämisestä.

Paloturvallisuuteen liittyen esiin nousi useita erilaisia puutteita. Karankodon vanhusasukkaat kokivat palovaroittimet ongelmallisiksi. Varoitinten ollessa katossa niiden asentaminen ja testaaminen ovat vaikeita ja kiipeämistä vaativia toimenpiteitä. Urheilukatu 11:ssa asukkaat olivat huolissaan lukitsemattomasta jätekatoksesta, joka aiheuttaa tuhopolttovaaran. Katoksen sijainti parkkipaikalla lisää mahdollisen tuhopolton tuomia seurauksia ja kustannuksia.

Kaskipellon ja Hyvinkään Martin asukkaat olivat huolissaan pelastautumisturvallisuudestaan. Asukkaille ei ollut selvää, ovatko toisen kerroksen ikkunat asunnon varapoistumisteitä ja jos ovat, kuinka ikkunoista voidaan poistua turvallisesti. Pelastautumisen ongelmiksi koettiin mm. tikkaiden puuttuminen, väärin asetellut tai liian vähäiset avauskahvat.

Mallimestarinhovissa, Urheilukatu 11:ssa ja Kaskipellossa toivottiin lisää valaistusta. Mallimestarinhovissa ongelmakohtana oli keskipiha, Urheilukatu 11:ssa ulko-oven läheisyys ja Kaskipellossa koko pihaympäristö. Muilta osin valaistukseen liittyvät puutteet liittyivät olemassa olevien valaisimien huoltoon ja kuuluvat näin ollen huoltoyhtiön toiminnan alaisuuteen.

Alaovien lukitus nousi myös merkittäväksi osaksi keskustelua. Alaovien ympärivuorokautisen lukituksen käyttöönotto on toteutettu asukasäänestysten pohjalta. Kyseisenä ajankohtana ja asukasisännöitsijänä toimiva Minna Nikkanen kertoi omien kokemustensa perusteella, että alaovien ympärivuorokautinen lukitus oli vähentänyt häiriöiden määrää niissä taloyhtiöissä, joissa ympärivuorokautinen lukitus oli otettu käyttöön. Tästäkin huolimatta osassa taloyhtiöitä ovia ei ole asetettu ympärivuorokautiseen lukitukseen sen aiheuttamien käytännön ongelmien vuoksi. Ovien lukituksen katsottiin osaltaan heikentävän rakennuksen esteettömyyttä.

Eeronhaan asukkaat kokivat ongelmaksi autoilla ajamisen piha-alueella, jonka katsottiin lisäävän loukkaantumisen vaaraa erityisesti pienten lasten kohdalla. Ajamisen estäminen ei kuitenkaan ollut onnistunut, sillä taloja ympäröivät tiet on merkitty pelastusteiksi, eikä niiden tukkiminen ole mahdollista.

Kaskipellossa ja Hyvinkään Martissa ongelmaksi koettiin myös kapeat pihatiet. Pihateitä ka-
ventaa Kaskipellossa sisäpihalle rakennettu muuri, joka asukkaiden mukaan estää ambulanssi-
en ajon oville. Hyvinkään Martissa pihateiden nurkissa on suuria reunakiviä, joita asukkaat
ovat omatoimisesti siirtäneet hälytysajoneuvoja varten. Asukkaat toivoivat, että pihateitä
kavennettaisiin kunnolla.

Yllämainittujen ongelmien lisäksi asukkaiden haastatteluissa esiin nousivat rakenteelliset on-
gelmat asunnoissa ja pihapiirissä, jätehuolto, lähialueiden liikenne, avainhallinta, lasten leik-
kialueiden turvallisuus sekä vakuutusasiat.

7 Sidosryhmien haastattelu

Haastateltavia sidosryhmiä oli 4; pelastuslaitos, poliisi ja kaksi huoltoyhtiöiden edustajaa.
Sidosryhmien valinnassa vaikuttivat sidosryhmän suora vaikutusmahdollisuus taloyhtiön ja sen
asukkaiden turvallisuuteen. Pelastuslaitoksen ja poliisilaitoksen edustajat ovat myös mukana
24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä -hankkeen ohjausryhmässä. Lähistön koulut ja päiväkodit
päättiin jättää sidosryhmähaastattelujen ulkopuolelle, sillä tutkimukseen valikoidut kehi-
tystoimenpiteet eivät koskeneet ensisijaisesti nuoria tai lapsia.

Haastattelut toteutettiin sähköpostin välityksellä. Sidosryhmille esitetyt kysymykset ja heiltä
saadut vastaukset on koottu liitteeseen 3. Haastattelu koostui yleisistä, kullekin alalle suun-
natuista kysymyksistä, joilla kerättiin yleiskuvaa Hyvinkään kaupungin turvallisuustilanteesta
viranomaisten näkökulmasta. Osa kysymyksistä oli tarkkoja, tiettyyn aiheeseen keskittyviä.
Näillä kysymyksillä haettiin joko syitä tai perusteluja joillekin nykyisistä ratkaisuista tai selvi-
tettiin kehitystoimenpiteiden mahdollisuuksia. Lomakkeessa oli myös vapaita kysymyksiä, joi-
hin vastaajat saattoivat kirjoittaa oman näkemystä asumisturvallisuuden kehittämisestä. Vas-
tauksia saatiin kolmelta sidosryhmien edustajalta. Haastattelu toteutettiin sähköpostin väli-
tyksellä.

Hyvinkään pelastuslaitokselta haastateltiin paloinsinööri Jarno Kivistöä. Pelastuslaitoksen vas-
tauksista kävi ilmi, että Hyvinkään kaupungin eri kaupunginosien välisiä eroja hälytysten mää-
rissä ollaan vasta kartoittamassa. Työ tapahtuu yhteistyössä Hyvinkään pelastuslaitoksen, po-
liisin ja sosiaalitoimen kanssa. Tuhopolttovaara nousi esiin joissakin asukashaastatteluissa.
Pelastuslaitoksen tilastoista ei kuitenkaan voida suoraan sanoa, kuinka monta tuhopolttoa Hy-
vinkään alueella on esimerkiksi vuoden aikana ollut. Suurimmiksi puutteiksi Hyvinkään asunto-
jen palo- ja pelastusturvallisuudessa Kivistö nimesi mm. kiinteistöjen kunnossapidon, al-
kusammutuskaluston puutteet ja turvallisuussuunnittelun. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on
myös tiiviisti mukana kaupunkilaisten turvallisuusvalistustyössä.

Hyvinkään poliisin edustaja ylikonstaapeli Matti Koski ei nähnyt suuria eroja eri kaupunginosien turvallisuuden välillä: ”Yleisellä tasolla voin todeta, että onnettomuuksia ja hälytyksiä on sattunut tasaisesti ympäri kaupunkia painottuen kylläkin keskustaan, ravintoloiden ja kauppajen läheisyyteen.” Koski kertoi myös, ettei kaupunginosien turvallisuustilanteessa ole tapahtunut suuria muutoksia viime aikoina, lukuun ottamatta Vehkojan kaupunginosan nuorien aiheuttamia häiriöitä. Koski kuitenkin totesi, että tämä voi osaltaan selittyä Vehkojan asukkaiden omasta aktiivisuudesta ilmoittaa häiriöistä.

Sekä poliisin että pelastuslaitoksen edustajat kehottivat asukkaita omaan aktiivisuuteen asumisturvallisuuden kehittämässä. Molemmat näkivät hyödylliseksi asukkaiden omien havaintojen ilmoittaminen viranomaisille ja asukkaiden välisen sosiaalisuuden kehittämisen.

ISS Palveluiden edustajana tutkimuksessa toimi palveluesimies Timo Turunen. ISS Palvelut mittaavat asiakastyytyväisyyttä neljä kertaa vuodessa. Ilmoitettujen puutteiden korjaamisen vasteajaksi on asetettu 24 tuntia, joka ei asukashaastatteluiden mukaan toteudu käytännössä. Vasteaikojen kasvu aiheuttaa asukkaiden hermostumista niin huoltoyhtiön kuin asukkaidenkin mielestä. Haastattelun aikana talvella 2010-2011 suurimmiksi ongelmiksi koettiin lämpöjen säätö sekä asukkaidenkin ilmoittamat puutteet hiekoituksessa ja aurauksessa.

Sekä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:llä että huoltoyhtiöillä on käytössään sähköiset huoltokirjat, joihin havaituista vioista voidaan ilmoittaa. Huoltokirjaan merkitään huoltoyhtiön toimesta, milloin korjaustyöt on tehty. Huoltokirjaan on pääsy huoltoyhtiön lisäksi Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:llä sekä asukasedustajilla. Huoltokirjojen toimintaa ei ole koettu toimivaksi, sillä kirjoja on useita, eivätkä niihin kirjatut tiedot pidä aina paikkaansa. Huoltokirja on kuitenkin todettu toimivaksi järjestelmäksi, jos sen toimintaa voitaisiin kehittää vastaamaan enemmän käyttäjien tarpeita. (Nikkanen 2011b).

Huoltoyhtiö Lassila & Tikanojalta ei saatu vastauksia tutkimukseen. Täten huoltoyhtiöitä koskevissa asioissa ainoastaan ISS Palveluiden vastaukset on huomioitu. Lassila & Tikanoja vastaa tutkimukseen osallistuvista taloyhtiöistä Mallimestarin hovin ja Eeronhaan huoltotöistä.

8 Kehitysehdotukset

Taloyhtiöiden kehityskohteet (taulukko 1) valittiin yhdessä toimeksiantajaryhmänä toimivan asumisterveysryhmän kanssa. Haastatteluissa esiin tulleet vaaratekijät lajiteltiin laajempaan luokkiin, jolloin yhdellä kehitystoimenpiteellä voidaan vaikuttaa useampaan vaaratekijään. Kehitystoimenpiteiden toteutuslomakkeet ovat nähtävissä liitteessä 1 ja taloyhtiöiden asukkaiden haastatteluiden yhteenveto on nähtävissä liitteessä 2.

Taulukko 1: Valitut kehityskohteet taloyhtiöissä

	Mallimes- tarinhovi	Eeron- haka	Karan- koto	Urheilukatu 11	Kaski- pelto	Hyvinkään Martti
Huoltoyhtiön toiminta	x	x	x	x	x	x
Asukkaiden tiedotus	x	x	x	x	x	x
Palo- ja pelastusturvallisuus			x	x	x	x
Valaistus	x			x	x	
Lukitus	x	x				
Pihan liikenne	x	x				
Pihatiet					x	x

Kehityskohteet on priorisoitu vaikuttavuuden mukaan. Mitä useampaa taloyhtiötä kehityskohde koskee, sitä ylempänä se on järjestyksessä. Kehityskohteiden koskiessa yhtä montaa taloyhtiötä, järjestys on aakkosellinen. Tästä poikkeuksena ensimmäinen kehityskohde huoltoyhtiön toiminta, jonka katsottiin olevan tärkein kehittämisen kohde asumisturvallisuuteen liittyen.

8.1 Huoltoyhtiön toiminta

Huoltoyhtiöiden toiminta oli suuressa osassa asukkaiden kokemista ongelmista ja esiin nousseista vaaroista. Puutteet huoltoyhtiöiden toimissa nousivat esiin jokaisessa taloyhtiössä ja se valittiin myös jokaisen kehityskohteeksi. Yhteenveto huoltoyhtiön toiminnan kehittämisehdotuksista on nähtävissä taulukossa 2.

Taulukko 2: Huoltoyhtiön toiminta

Huoltoyhtiön toiminta	
Vaaratekijät	- Tapaturmavaarat - Palovaarat - Rikosvaarat
Kehitysehdotukset	- Sopimusten läpikäynti - Huoltokirjan käytettävyyden kehittäminen - Yhteistyö huoltoyhtiön ja asukkaiden välillä - Huoltoyhtiön vaihtaminen
Resurssit	- Erityisjärjestelyt (alaluvut 8.3 ja 8.6)
Aikataulutus	- Ennen syksyä 2011
Vastuuhenkilöt	- Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Huoltoyhtiön toiminnan puutteet heijastuvat mm. asunnon, asuinrakennuksen ja pihapiirin tapaturmariskeihin. Heikko valaistus lisää tapaturma-, tuhopoltto- ja rikosriskejä. Aurauksen puutteet esim. pelastusteillä ja yleisten tilojen palovaroittimien huoltamattomuus aiheuttavat vaaran palo- ja pelastusturvallisuudelle. (Kodin turvaopas 2008; Kivistö 2010; Turvallinen koti 2011; pelastuslaki 2003.)

Huoltoyhtiön toiminta ja yhtiöiden kanssa tehdyt sopimukset tulisi asettaa tarkasteluun, jotta toimintaa voidaan kehittää nykyisestä. Sopimusten tarkastelun ja mahdollisen uudelleenluomisen yhteydessä huomiota tulisi kiinnittää ainakin seuraaviin seikkoihin:

- Sopimukseen on kirjattava selkeät veloitteet hoitaa annetut tehtävät ilmoitetun vasteajan mukaisesti.
- Huoltokirjan käyttämisen yhtenäistäminen ja näkyvyys kaikille asukkaille.
- Tarvittaessa sopimukseen on kirjattava kohtuullinen korvaus vasteajan tarpeettomasta kasvamisesta.
- Huoltoyhtiöiden teettämien asiakastytyväisyyskyselyiden tulokset antavat tietoa huoltoyhtiön toiminnasta ja asukkaiden kokemuksista. Kyselyistä tulisi toimittaa yhteenveto myös Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:lle, jolloin yhtiö pysyy ajan tasalla huoltoyhtiöiden toiminnan laadusta.
- Erityistoimenpiteet liittyen palovaroittimiin (s. 21) ja ajoesteisiin (s. 25).

Huoltoyhtiön ja asukkaiden yhteistoiminnan lisäämistä voitaisiin myös harkita. Asukkaiden oman toimintakyvyn ja kiinnostuksen mukaisesti heille voitaisiin tarjota mahdollisuus esim. omatoimiseen pihapiirin hiekoitukseen, ulkoportaisiin kertyvän jään poistamiseen tai muihin pieniin, mutta nopeaa toimintaa vaativiin töihin. Näillä toimilla tapaturmavaarat pienenisivät niissä taloyhtiöissä, joihin huoltoyhtiö ei ehdi paikalle esim. aamuisin tarpeeksi nopeasti. Näiden ns. yhteistyöalojen kohdalla voitaisiin sopia esim. huoltoyhtiön hintojen alentamisesta.

Yhteistoimintaa tukee myös vuonna 2009 tehty kysely (Halonen ym. 2009), jonka mukaan esim. Mallimestarinhovin ja Urheilukatu 11:n asukkaat kokevat, että heillä on sekä mahdollisuuksia että kiinnostusta osallistua asumisturvallisuutta ja -viihtyvyyttä parantavaan toimintaan. Eeronhaan asukkaat puolestaan kokevat, että heillä on kiinnostusta toiminnan kehittämiseen, mutta heillä ei ole ollut siihen mahdollisuutta.

Huoltoyhtiön toiminnan kehittämisen ollessa muilla keinoilla mahdotonta tai kustannustehokkuudeltaan hyödytöntä, voidaan huoltoyhtiön vaihtoa harkita. Alueella toimivien suurten huoltoyhtiöiden lisäksi vaihtoehtoina ovat myös pienet yritykset. On kuitenkin otettava huomioon, että pienemmillä huoltoyhtiöillä ei välttämättä ole kykyä ottaa vastaan niin suuria työmääriä kuin suurimmat taloyhtiöt vaativat (Nikkanen 2011a). Näiden toimijoiden kiinnostus ja työn kustannukset olisi kuitenkin hyvä kartoittaa yhtenä kehitysvaihtoehtona.

Huoltoyhtiöiden toiminnan kehittäminen olisi hyvä saada toteutettua ennen syksyä 2011. Näin ollen tehdyt muutokset vaikuttaisivat jo ennen syksyn pimeää kautta ja seuraavaa talvea. Sovittua aikataulua on noudatettava ja aiheettomasta viivästyisestä on määritettävä riittävät sanktiot.

Kehitystoimille on nimettävä yksi vastuuhenkilö, joka varmistaa toiminnan eteenpäin viemisen. Vastuuhenkilö tulisi nimetä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:stä, sillä he ovat sopimusten toinen osapuoli. Useamman vastuuhenkilön nimeämistä on vältettävä vastuun jakaantumisen ja toimenpiteiden hidastumisen vuoksi.

Kehitystoimien yhteydessä ei ole odotettavissa kustannusten nousua. Vasteajat ovat samoja (Turunen 2010), jotka huoltoyhtiö on aiemmin ilmoittanut, eikä toimintaan vaadita siten lisää voimavaroja. Tällä hetkellä huoltoyhtiöt rikkovat yhtiönsä arvoja ja toimintaperiaatteita (Arvot 2011; L & T:n toimintaperiaatteet 2008). Kustannusten laskeminen puolestaan on perusteltua niissä tapauksissa, joissa taloyhtiön asukkaat osoittavat kiinnostusta yhteistyön tekemiseen. On kuitenkin huomioitava, että nämä mahdollisesti säästetyt kustannukset tulisi heijastaa suoraan asukkaiden elämään esim. ylimääräisillä asukastoimikunnan varoina. Pelkästään turvallisuuden kehittämistoimena yhteistyötoiminta voidaan kokea liian vaativana ja siitä saavat hyödyt liian pieninä.

Kehitystoimenpiteiden valinnan yhteydessä on sovittava myös kehitystä mittaavista toimenpiteistä. Mittaustoimenpiteistä vastaavan henkilön olisi hyvä olla eri kuin itse kehitystoimenpiteistä vastaavan henkilön, esim. ASTE-työryhmästä. Näin vältetään siltä ristiriidalta että suoritettava taho mittaisi itse omaa toimintaansa. Mittaustoimenpiteillä varmistetaan että, sovitut toimenpiteet on tehty ajallaan ja tulokset raportoidaan ASTE-työryhmälle. Sovituista kehitystoimista riippuen mittauksen vastuuhenkilö varmistaa, että uudet sopimusehdot täyttyvät

tehdystä työssä, kuinka asukkaiden ja huoltoyhtiön yhteistoiminta on toiminut tai kuinka uusi huoltoyhtiö on pärjännyt verrattuna entiseen. Samalla on hyvä myös selvittää asukkaiden mielipiteitä omien vaikutusmahdollisuuksien ja turvallisuuden kehittymisestä. Tulosten mittaaminen auttaa asumisturvallisuuden kehityksen vertailussa tulevaisuudessa, jolloin tehdyt toimenpiteet voidaan ottaa huomioon seuraavassa asumisturvallisuuskartoituksessa. Mittauksen yhteydessä havaitut mahdolliset puutteet tulee ottaa esille huoltoyhtiön ja ASTE-työryhmän kanssa välittömästi niiden korjaamiseksi.

8.2 Asukkaiden tiedotus

Asukaskokouksissa tuli esiin useita puutteita, jotka ovat ratkaistavissa asukkaiden tiedottamisella. Koska koetut ongelmat ovat toisistaan merkittävästi poikkeavia, ei ainoana toimenpiteenä voida pitää jokaiselle Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaalle jaettavaa yhtenäistä tiedotetta. Esimerkiksi palo- ja pelastusturvallisuuden liittyen yhtenäinen ohjeistus löytyy jo pelastussuunnitelmasta, joskaan suunnitelmat eivät vielä tutkimuksen aikana olleet käytössä. Järjestyssäännöt on mahdollista jakaa asukkaille uudelleen, mutta ilman asukkaille kerrottavaa syytä, ei sääntöjen jakamisesta ole odotettavissa kehitystä. Asukkaiden tiedottamisen kehitysehdotukset on koottu taulukkoon 3.

Taulukko 3: Asukkaiden tiedotus

Asukkaiden tiedotus	
Vaarat	- Liian hitaat tai virheelliset toimintatavat hätätilanteessa
Kehitysehdotukset	- Kirjallinen tiedotus - Turvallisuuskoulutuksen järjestäminen
Resurssit	- Tiedotteen tai koulutuksen järjestäminen - Luennoitsijat
Aikataulutus	- Syksy 2011
Vastuuhenkilöt	- ASTE-työryhmä

Puutteellinen tiedottaminen voi aiheuttaa epävarmuutta toiminnassa. Hätätilanteessa oikea toimintatapa voi oleellisesti auttaa ihmishengen pelastamisessa (Kodin turvaopas 2008). Tiedon on oltava helposti saatavilla ja sellaisessa muodossa, että se herättää tiedotettavan mielenkiinnon.

Yksilöllinen ja taloyhtiökohtainen tiedottaminen toisi asiaa lähemmäs asukkaita ja saisi aikaan tunteen asukasta itseään koskevasta asiasta. Ulkopuolisen on kuitenkin vaikea tietää, mitä ongelmia taloyhtiössä on viime aikoina koettu, joten tiedotteen luomisessa tulisi käyttää apu-

na asukkaita ja esim. asukastoimikuntaa. Kirjalliseen tiedotteeseen tulisi kirjata tiedot siitä, mihin ongelmiin tiedottamisella yritetään vaikuttaa ja miksi.

Asukkaille on myös mahdollista järjestää tiedotus kokouksen muodossa, jolloin asukkailla olisi mahdollisuus kysellä itselleen tärkeistä asioista. Tämä olisi mahdollista esimerkiksi paloturvallisuudesta tai kotitapaturmista keskusteltaessa ja kokoukseen voitaisiin pyytää lisäksi asiantuntijaa esim. pelastuslaitokselta tai muulta asiantuntijataholta. Kokouksen sisällöistä, ajankohdasta ja kestosta tulisi tiedottaa asukkaita etukäteen.

Järjestyssääntöihin keskittyvää tiedotusta tarvittaisiin Mallimestarinhovissa, Eeronhaassa ja Hyvinkään Martissa. Paloturvallisuuteen liittyvää ohjeistusta voitaisiin harkita kaikkiin taloyhtiöihin, kunnes pelastussuunnitelmat otetaan käyttöön. Ohjeistuksiin voitaisiin kirjata esim. taloyhtiökohtainen ohje toiminnasta tulipalotilanteessa. Tapaturmien ehkäisyyn keskittyvää ohjeistusta tarvittaisiin myös kaikkiin taloyhtiöihin.

Tiedotuksen laajuudesta riippuen se voidaan toteuttaa joko kertamuotoisena syksyn ja talven 2011 aikana tai pidempiaikaisena kampanjana. Kampanjan etuja ovat mahdollisuus keskittyä eri painoalueisiin ja se, että myös uudet asukkaat pääsevät toimintaan mukaan. Usein toistuva tiedotus vahvistaa tunnetta, että kyse on jatkuvasta toiminnasta, eikä yksittäisestä huomautuksesta.

Asukkaiden tiedottaminen on toimenpiteenä laaja ja monitahoinen, joten useamman vastuhenkilön nimeäminen voi olla tarpeen. Jokaisesta taloyhtiöstä voidaan ottaa mukaan asukas-toimikunnan edustaja, jolla on tietoa taloyhtiön sisäisistä asioista.

Kustannuksia tuovat mahdollisesti kirjallisen tiedotteen laatiminen ja levitys. Jos päädytään käyttämään asiantuntija-apua kokouksissa, yksityiset konsultit aiheuttavat enemmän kustannuksia kuin esim. pelastuslaitoksen työntekijät.

Toimenpiteen mittauksessa voidaan käyttää asukkaiden haastattelua, jolla selvitetään tiedotuksen vaikutusta taloyhtiössä. Voidaan myös selvittää, olisiko jokin toinen tiedotustapa tehokkaampi ja mitä mieltä asukkaat ovat tiedotuksen sisällöstä, ajankohdasta ja tiheydestä. Tiedotusta tulee kehittää vastaamaan paremmin asukkaiden toiveita.

8.3 Palo- ja pelastusturvallisuus

Palo- ja pelastusturvallisuudesta nousi esiin eri piirteitä taloyhtiöstä riippuen. Osa palo- ja pelastusturvallisuuteen liittyvistä ongelmista ovat ratkaistavissa tehokkaammilla huoltotoimenpiteillä tai tiedottamisella. Haastatteluissa nousi esiin myös turvallisuusohjeiden puute

esim. tulipalotilanteen varalta. Ohjeistuksiin liittyvät asiat käsiteltiin edellisessä alaluvussa muiden tiedotuskohteiden kanssa. Taulukkoon 4 on koottu yhteenveto asukkaiden palo- ja pelastusturvallisuuden kehittämistä.

Taulukko 4: Palo- ja pelastusturvallisuus

Palo- ja pelastusturvallisuus	
Vaarat	<ul style="list-style-type: none"> - Pelastautumisen hitaus tai vaikeus - Palovaarat - Tapaturmavaarat
Kehitysehdotukset	<ul style="list-style-type: none"> - Pelastautumisselvitys - Jätekatoksen lukitus - Palovaroittimet huoltoyhtiön toiminnan piiriin
Resurssit	<ul style="list-style-type: none"> - Pelastautumisturvallisuuden hankinnat - Huoltoyhtiön asettamat kustannukset
Aikataulutus	<ul style="list-style-type: none"> - Syksy 2011
Vastuuhenkilöt	<ul style="list-style-type: none"> - ASTE-työryhmä tai Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Kaskipellon ja Hyvinkään Martin asukkaat olivat huolissaan toisen kerroksen pelastautumisturvallisuudesta, Urheilukatu 11:n asukkaat nostivat esiin jätekatoksensa lukitsemattomuuden tuhopolttovaarana ja Karankodon vanhusasukkaat kokivat palovaroittimien tarkistamisen ongelmallisina.

Palo- ja pelastusturvallisuuteen liittyvät puutteet rikkovat joissakin tapauksissa pelastuslakia. Puutteet voivat hidastaa tai estää pelastuslaitoksen toimintaa, asukkaiden pelastautumista tai palon havaitsemista. Hyvinkään pelastuslaitos toteaa, että tuhopolton mahdollisuus on aina olemassa, vaikka vaara ei ole Hyvinkäällä erityisesti korostunut muuhun maahan verrattuna (Kivistö 2010). On kuitenkin todettu, että jätekatosten lukitseminen on tehokas keino tuhopolttojen ehkäisyyn (Turvallinen koti 2011; Kodin turvaopas 2008).

Kaskipellon ja Hyvinkään Martin pelastusturvallisuuden tilanne tulisi selvittää yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Selvityksen tulokset on kerrottava asukkaille, jotta epäselvyys pelastautumisesta voidaan korjata. Tiedotteesta tulee käydä ilmi, onko pelastautumisturvallisuudessa ollut puutteita. Jos puutteita on havaittu, asukkaille on kerrottava, kuinka puutteet korjataan ja milloin. Jos puutteita ei pelastuslaitoksen mukaan ole, on tiedotteessa käytävä ilmi, kuinka pelastautuminen tulipalon sattuessa hoidetaan. Tällöin on syytä kysyä, onko lain vaatima minimi riittävä. Esim. vanhusasukkaille ikkunasta pudottautuminen voi olla vaikeaa tai jopa mahdotonta.

Karankodon vanhusasukkaat eivät kykene omatoimisesti asentamaan palovaroittimia tai vaihtamaan niiden paristoja. ASTE-työryhmä on esittänyt, että Karankodossa toimivan huoltoyhtiön kanssa sovittaisiin erityismenettelystä. Näin ollen huoltoyhtiö varmistaisi varoittimien riittävän määrän ja vuosittaisen paristonvaihdon. Urheilukatu 11:n jätekatos tulisi lukita, jolloin vain talon asukkaat pääsevät käyttämään katosta.

Pelastautumisturvallisuusselvityksessä on otettava huomioon pelastuslaitoksen asettamat aikataulut. Mikäli kyseisissä taloyhtiöissä havaitaan puutteita, on ne korjattava vastaamaan pelastuslakia ja ympäristöministeriön määräyksiä (pelastuslaki 2003; E1 Suomen rakentamismääräyskokoelma 2002). Karankodon palovaroittimien erityistoimenpiteistä voidaan sopia muiden huoltoyhtiön kanssa käytävien neuvottelujen yhteydessä. Urheilukatu 11 jätekatoksen lukitseminen on mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla jo kevään 2011 aikana.

Pelastautumisselvityksen vastuuhenkilö on yhteydessä Hyvinkään pelastuslaitokseen ja laatii pelastuslaitokselta saamiensa tietojen pohjalta tiedotteen Kaskipellon ja Hyvinkään Martin asukkaille.

Pelastautumisturvallisuuden kehittämisestä voi tulla kustannuksia mm. ikkunakahvojen tai tikkaiden hankinnan vuoksi. Puutteiden korjaaminen on kuitenkin pelastuslain vaatimus. Huoltoyhtiön kanssa neuvoteltava erityisjärjestely voi myös aiheuttaa lisäkustannuksia, sillä pyydettyä työ ei kuulu huoltoyhtiön normaaliin toimintaan. Jätekatoksen lukitseminen tuo kustannuksia lukon hankkimisen ja asentamisen muodossa.

Toimenpiteiden tuoman kehityksen mittaamisen yhteydessä varmistetaan, että Kaskipellon ja Hyvinkään Martin asukkaat ovat tietoisia pelastautumisturvallisuuden selvittämisestä ja että korjaavat toimenpiteet on tehty. Huoltoyhtiön toiminnan täsmällisyys Karankodon palovaroittimien kunnossapidosta varmistetaan asukaskokousten yhteydessä. Urheilukatu 11 jätekatoksen lukitus voidaan myös varmistaa sovitun ajan kuluttua. Puutteet tulee ottaa esille ja korjata välittömästi.

8.4 Valaistus

Puutteellinen valaistus nousi esiin asukkaiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Uusia valaisimia toivottiin Mallimestarinhovissa, Urheilukatu 11:ssä ja Kaskipellossa. Muilta osin valaistuksen ongelmat on korjattavissa olemassa olevien valaisimien huoltotoimenpiteillä. Valaistuksen kehittämisen yhteenveto on koottu taulukkoon 5.

Taulukko 5: Valaistus

Valaistus	
Vaarat	- Palovaarat - Tapaturmavaarat - Rikosvaarat
Kehitysehdotukset	- Valaistuksen lisääminen
Resurssit	- Valaisinten hankinta ja asennus
Aikataulutus	- Ennen syksyä 2011
Vastuuhenkilöt	- ASTE-työryhmä

On todettu, että pimeydellä on vaikutusta ihmisen turvallisuudentunteeseen. Myös palo- ja rikosturvallisuutta voidaan kehittää valaistusta parantamalla. Riittävä valaistus vähentää myös tapaturmariskiä. (Kodin turvaopas 2008; Turunen ym. 2009; Suominen 2009, 18.)

Kehitystoimenpiteenä on valaistuksen lisääminen Mallimestarinhovissa, Urheilukatu 11:ssä ja Kaskipellossa. Valaistuksen tarve olisi hyvä todeta pimeän aikaan, mahdollisesti ennen kesää 2011 ja toimenpiteiden tulisi olla tehtyinä ennen syksyä 2011, jolloin kehitystoimenpiteet vaikuttaisivat ennen seuraavaa pimeää kautta. Jos valaisimien kustannukset tulevat olemaan osa budjetointia, tämä tulee ottaa sovitussa aikataulussa huomioon viivästymisenä.

Vastuuhenkilö toteaa valaistuksen lisätarpeen ja uusien valaisimien määrän. Hän selvittää kehitystoimenpiteen kustannukset (hankinta ja asennus) ja varmistaa toimenpiteiden suorittamisen sovitun aikataulun mukaisesti. Vastuuhenkilö voi olla joko ASTE-työryhmästä tai heidän erikseen valitsemansa henkilö. Kehitystoimenpiteen tehokkuutta mitataan asukkaiden kokemuksilla ja mielipiteillä.

8.5 Lukitus

Puutteet ulko-ovien lukituksessa nousivat esiin Mallimestarinhovissa ja Eeronhaassa, jotka ovat molemmat useiden kerrostalojen taloyhtiöitä samalla asuinalueella. Ovien lukitsemattomuus nousi esiin jo vuoden 2009 kyselyssä (Halonen ym. 2009), jolloin useat asukkaat kirjoittivat kehitysehdotukseksi ovien ympärivuorokautisen lukituksen. Kyselyssä ollut kysymys ovien ympärivuorokautisen lukituksen tarpeellisuudesta sai Mallimestarinhovissa kannatuksen numeroin 7-4, kun taas Eeronhaassa kuusi vastaajaa vastasi ”kyllä”, viisi ”ei” ja kaksi vastaajaa jätti kohdan tyhjäksi. Lukituksen kehitysehdotukset on koottu taulukkoon 6.

Taulukko 6: Lukitus

Lukitus	
Vaarat	- Ilkivaltavaarat - Rikosvaarat - Palovaarat
Kehitysehdotukset	- Lukituksesta äänestäminen - Lukitus koeajaksi - Koodilukitus tai digitaalinen ovipuhelinjärjestelmä
Resurssit	- Tekniset lukitusjärjestelmät - Ovilasien rikkominen
Aikataulutus	- Kesällä 2011
Vastuuhenkilöt	- Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Ovien lukitsemattomuus sallii ulkopuolisten vapaan pääsyn asuinrakennukseen. Tällöin ei voida tietää, kuka rakennuksessa liikkuu ja millä asialla. Myös ilkivallan, murtojen ja tuhopolttojen vaara kasvaa, joiden vuoksi esim. sisäasiainministeriö ja SPEK suosittelevat kerrostalojen ulko-ovien lukitusta (Kodin turvaopas 2008; Turvallinen koti 2011). On todettu, että niissä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n taloyhtiöissä, joiden ovet ovat ympärivuorokautisesti lukittuina, järjestyshäiriöitä esiintyy vähemmän (Nikkanen 2011a).

Ovien lukitseminen tulisi pääasiallisesti olla asukasdemokratian piiriin liitettävä asia. Asukkailla tulee olla mahdollisuus tuoda kantansa esiin. Aiemmin järjestetyt äänestykset ovien lukitsemisista ovat olleet muiden asukaskokousten yhteydessä. Voitaisiinkin harkita, olisiko tarpeen järjestää ylimääräinen kokous koskien pelkästään lukitusta, jolloin aihe korostuisi. Kokoukseen voitaisiin ottaa mukaan sellaisten taloyhtiöiden asukkaita, joilla ovien lukitseminen on auttanut järjestyshäiriöihin. Aiemmat äänestykset ovat olleet tiukkoja ja lukituksen käyttöönotto on jäänyt puuttumaan vain yksittäisten äänten vuoksi (Nikkanen 2011a).

Muista taloyhtiöistä saatujen tulosten pohjalta on myös perusteltua asettaa rakennukset ympärivuorokautisen lukituksen piiriin koeajaksi. Asukkaille on tällöin informoitava, kuinka kauan koeaika kestää ja milloin heille järjestetään tilaisuus kertoa kokemuksistaan lukituksen vaikutuksesta. Koeajan jälkeen järjestetään uusi äänestys siitä, jätetäänkö ympärivuorokautinen lukitus käyttöön vai ei.

Koska tavallinen ovisummerointi olisi kustannuksiltaan liian kallis, voitaisiin harkita ns. digitaalista ovipuhelinjärjestelmää. Tällöin vieras pystyy soittamaan ovipuhelimella asukkaan puhelimeen, joka voi päättää oven etäavaamisesta omassa asunnossaan. Ovipuhelinjärjestelmä vaatii kuitenkin jokaiseen oveen erillisen avausyksikön, joten myös ovikoodiin perustuvan lukituksen hankintaa voidaan harkita. Ovipuhelinjärjestelmä voi tuottaa myös ongelmia van-

hemmille asukkaille, jotka saattaisivat tarvita opastusta laitteen käytössä. Teknisten lukitusratkaisujen lisäksi kustannuksia voivat aiheuttaa myös ovilasien särkeminen, josta on kokemuksia ovien lukitsemisen yhteydessä (Nikkanen 2011a).

Lukituksesta olisi hyvä päättää kesällä 2011, jolloin vieraiden liikkuminen pihapiirissä tulee todennäköisesti kasvamaan lämpimien ilmojen ja kesälomien myötä. Väliaikainen lukitseminen on myös mahdollista siksi aikaa, että ovien koodilukituksen ja summeroinnin mahdollisuudet ja kustannukset kartoitetaan.

Vastuuhenkilönä toimiva varmistaa, että lukituksesta järjestetään äänestys ja että äänestyksen jälkeen tehtävät toimenpiteet kunnioittavat asukkaiden päätöstä. Vastuuhenkilön tehtävänä on myös selvittää palveluntarjoajilta ovien koodilukituksen ja matkapuhelimeen summeroinnin mahdollisuudet ja kustannukset. Vastuuhenkilön tulisi olla Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n edustaja, sillä lukituksesta päätetään asukkaiden keskuudessa.

Asumisturvallisuuden kehitystä mitataan sovitun ajan jälkeen, jolloin asukkaat voivat kertoa mielipiteitään ja kokemuksiaan lukituksen käyttöönotosta. Tällöin ilman teknisiä ratkaisuja toteutettua lukitusta voidaan joko jatkaa tai se voidaan asukkaiden perustelevana ja äänestyksen tuloksena poistaa.

8.6 Pihan liikenne

Autoilla ajo pihalla koettiin vaaratekijäksi Mallimestarinhovissa ja Eeronhaassa. Ongelmana oli pihateiden käyttö myös pelastusteinä, jolloin niille ei ollut voitu asettaa ajoesteitä. Ovien edessä ja pihateillä liikennöinnin katsottiin aiheuttavan tarpeettoman tapaturmavaaran erityisesti pienten lasten kohdalla. Pitkään pysäköidyt autot tukkivat myös pelastusteitä. Pihan liikenteen turvallisuuden kehittämisehdotukset on koottu taulukkoon 7.

Taulukko 7: Pihan liikenne

Pihan liikenne	
Vaarat	- Tapaturmavaarat - Pelastusteiden tukkeutuminen
Kehitysehdotukset	- Asukkaiden ohjeistus - Ajoesteet
Resurssit	- Ajoesteiden hankinta ja huolto
Aikataulutus	- Syksyllä 2011
Vastuuhenkilöt	- ASTE-työryhmä tai Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Asukkaita tulisi ohjeistaa pihateillä ajamisesta. Heille tulisi kertoa, onko pihateillä ajo sallittua ja jos on, missä tilanteissa. Jos ajo pihalla ei ole sallittua, voidaan asukkaalle harkita asukassääntöjen rikkomisesta seuraavaa kirjallista huomautusta tai muuta vastaavaa menettelyä. Asukkaiden on myös tiedettävä, millaisia riskejä suuret nopeudet pihalla aiheuttavat. Tiedotus olisi mahdollista hoitaa asukkaille jaettavalla kirjallisella ilmoituksella tai se voidaan ottaa esiin seuraavassa asukaskokouksessa.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos (Hyvinkään pelastuslaitos mukaan luettuna) hyväksyy jousikuormitteiset puomit ja kolmioavaimella avattavat ajoesteet pelastusteilille (Kivistö 2009, 4). Näiden vaihtoehtojen käyttömahdollisuus ja käytännöllisyys tulisi kartoittaa. Ajoesteiden hankintaan päädyttäessä niistä on ilmoitettava pelastuslaitoksella ja ne on mainittava pelastussuunnitelmassa. Hyvinkään pelastuslaitos katsoo, että ajoesteet eivät ole paras ratkaisu tilanteeseen, sillä puomit ovat talvisin huoltotoimenpiteiden ulkopuolella, eivätkä avaudu halutulla tavalla (Kivistö 2010). Tämä tulisi ottaa huomioon huoltoyhtiön kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Ajoesteiden asennus saattaa aiheuttaa vaatimuksia toimenpiteiden aikataululle. Tällöin päätös ajoesteiden käyttämisestä olisi hyvä tehdä syksyllä 2011, ennen talven lumentuloa. Asukkaiden tiedotus tulisi toteuttaa ennen ajoesteiden asennusta.

Vastuuhenkilö laatii tiedotteen asukkaille, jossa pihalla ajo nostetaan esille. Mahdollisuuksien mukaan tiedotteeseen voidaan lisätä myös tietoa tulevista ajoesteistä, mikäli asiasta on tehty päätös. Vastuuhenkilö varmistaa jo ennen ajoesteiden asennusta, että pelastuslaitos on tietoinen niiden käyttöönotosta ja että ajoesteet ovat toiminnassa sovittuun ajan kuluttua. Pihapiirin liikennöinnin rauhoittumista voidaan tiedustella asukkailta seuraavan asukaskokouksen yhteydessä. Kehitystoimenpiteen mahdollisia kustannuksia tuottavat ajoesteiden hankinta ja asennus.

8.7 Pihatiet

Pihatiet koettiin liian kapeiksi Kaskipellossa ja Hyvinkään Martissa. Osin kapeus johtui aurauksesta, johon voidaan vaikuttaa huoltoyhtiön toimilla. Tässä alaluvussa pihateiden kapeuteen otetaan kantaa vain niiltä osin kun vastuu asiasta on Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:llä. Liian kapeat pihatiet estävät hälytysajoneuvojen pääsyn asukkaiden oville. Vaikka kyseessä ei olisi-kaan pelastustie, on ambulanssien ja taksien silti syytä päästä etuovelle saakka. Pihateitä koskevat kehitysehdotukset on koottu taulukkoon 8.

Taulukko 8: Pihatiet

Pihatiet	
Vaarat	- Liian kapeat pelastustiet - Muiden hälytysajoneuvojen ovelle pääsyn vaikeutuminen
Kehitysehdotukset	- Pihateiden leveyden selvittäminen - Pihateiden levennys
Resurssit	- Levennystoimenpiteiden kustannukset
Aikataulutus	- Syksy 2011
Vastuuhenkilöt	- Alaluvussa 5.3 päätetty pelastautumisturvallisuutta selvittävä henkilö

Pihateiden riittävä leveys on selvittävä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Mikäli kyseessä ei ole pelastustie, täytyy varmistua muiden tarpeellisten ajoneuvojen pääsystä ovelle. Mikäli pihatiet todetaan liian kapeiksi, on niitä levennettävä. Kaskipellon tapauksessa kaventava muuri on purettava ja Hyvinkään Martissa reunakiviä on joko siirrettävä tai ne on poistettava.

Selvitys pihateiden leventämisen vaatimuksista tulisi tehdä ennen talvea 2011. Tällöin pihatiet on myös helpompi aurata tarpeeksi leveiksi tulevan talven aikana. Toimenpide aiheuttaa kustannuksia, mikäli Kaskipellon muuri tai Hyvinkään Martin reunakivet joudutaan poistamaan. Muilta osin kustannuksia ei ole odotettavissa.

Kehityskohteen vastuuhenkilö voisi olla sama, joka vastaa Kaskipellon ja Hyvinkään Martin pelastautumisturvallisuuden kehittämisestä. Tällöin molemmat kehityskohteet voidaan ottaa esille pelastuslaitoksen kanssa yhtä aikaa. Vastuuhenkilö selvittää ovatko kyseiset pihatiet pelastusteita. Jos näin on, pelastuslaitoksella on omat vaatimuksensa teiden suhteen. Mikäli kyseessä ei ole pelastustie, tulee leveyden vaatimukset selvittää muiden ajoneuvojen osalta. Jos pihatiet todetaan liian kapeiksi, vastuuhenkilö huolehtii, että levennystoimenpiteet aloitetaan ja suoritetaan sovitussa aikataulussa. Pihateiden leveys varmistetaan sovitun ajan kuluessa ja puutteet korjataan välittömästi.

9 Johtopäätökset ja työn arviointi

Opinnäytetyön tuloksista voidaan todeta, että Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asukkaat ovat halukkaita kehittämään asuinympäristönsä turvallisuutta. Vaaratekijälistoista voidaan todeta, että useimmat vaaratekijät aiheuttavat vain pieniä riskejä ja yksittäisiä tapaturmia. Asumis-turvallisuudentaso on siis jo lähtökohtaisesti korkea. Tällöin asumisturvallisuutta voidaan ke-hittää edelleen pienillä kehitystoimenpiteillä, jotka myös aktivoivat asukkaita osallistumaan kehitystyöhön.

Motivoimalla asukkaita mukaan turvallisuuden kehittämiseen voidaan myös olennaisesti pie-nentää turvallisuuden kehittämiseen vaadittavia kustannuksia. Esimerkiksi asukkaiden tiedo-tus on toteutettavissa pienin kustannuksin, mutta on merkitykseltään olematonta, ellei asukas itse ole kiinnostunut turvallisuuden kehittämisestä.

Asukkaiden haastattelumenetelmä mahdollisti asukkaiden aktiivisen osallistumisen kehittä-misprojektiin, jolloin heidän sitoutumisensa projektiin on todennäköisempää kuin passiivisen kyselylomakkeen kanssa. Keskustelemalla ongelmista ja riskeistä paikan päällä, voitiin asuk-kaita myös neuvoa turvallisuusasioissa välittömästi ja aktivoita heitä itse kehittämään havait-semiaan heikkouksia.

Haastatteluilla saadut tulokset edustavat vain pientä osaa asukkaista. Vaikka haastatteluissa kerätyt ongelma- ja vaaratekijälistat ovat kattavia, voidaan olettaa että ne edustavat pääasi-assa osallistujien näkemyksiä turvallisuusongelmista. Osallistujamäärien jäätyä suhteellisen pieniksi on mahdollista, että kartoittamatta jäi joitakin sellaisia ongelmia, joihin olisi voitu puuttua. Asukaskokouksiin osallistujista useat olivat muutenkin asukastoiminnassa aktiivisia. Tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että erilaisiin ryhmiin (ikä, sukupuoli, tuloluokka, työllisyytilanne ym.) kuuluvat ihmiset kokevat turvallisuuden hyvin erilaisena. Esim. Turunen & Zetterman (2009, 20) kirjoittavat tutkimuksessaan seuraavasti: ”Asuinalueeseen tyytyväisim-mät ovat tyytyväisimpiä myös asuntoonsa, tuntevat olonsa turvallisemmaksi, terveemmäksi ja kokevat voivansa vaikuttaa arkeensa enemmän.” Eronen ym. huomauttavat puolestaan, että esim. pitkäaikaistyöttömillä on vähemmän turvattomuudentunnetta. He huomauttavat myös, että turvattomuudentunne on hyvin subjektiivinen kokemus, mutta siihen vaikuttaa esim. oma terveys ja taloudellinen tilanne (Eronen ym. 2002, 35-36). Näiden tutkimuksien pohjalta voidaan olettaa, että aktiivisesta asukastoiminnasta syrjäytyneillä asukkailla olisi saattanut olla opinnäytetyöhön annettavaa omien kokemuksien pohjalta.

Ryhmäkeskustelu menetelmänä saattoi osaltaan helpottaa asukkaita miettimään riskejä, kun he saivat kuulla, mitä mieltä muut asukkaat olivat aiheesta. On kuitenkin mahdollista, ettei

haastatteluissa saatu tietoa asukkaiden henkilökohtaisiksi kokemista ongelmista ja että vaaratekijälistat koostuvat pääasiassa hyvin yleisistä asioista. Verrattuna aiempaan kyselyyn voidaan nähdä, että haastattelutilaisuudessa asukkaat eivät tahtoneet käydä läpi esimerkiksi taloyhtiön asukkaiden henkilökohtaisia ongelmia tai niihin liittyviä riskejä (alkoholin käyttö, lasten kasvatusta, perheväkivalta yms.). Näin ollen opinnäytetyössä ei voida ottaa kantaa väkivallan tai sen uhan tuomiin asumisturvallisuuden kysymyksiin. Toisaalta on todettu, että tiettyistä aiheista hiljeneminen on myös osa tutkimustulosta ja että myös se kertoo jotakin tutkittavasta aiheesta (Ruusuvaara & Tiittula 2005, 224).

Toimeksiantajaryhmä koki maahanmuuttaja-asukkaiden osallistumisen asukaskokouksiin tärkeäksi. Opinnäytetyön toivottiin kattavan myös maahanmuuttajien mielipiteet ja kehitysehdotukset, mutta järjestettyihin asukaskokouksiin maahanmuuttaja-asukkaita ei osallistunut. Vaihtoehtona pidettiin maahanmuuttajien erillistä haastattelua seurakunnan järjestämän maahanmuuttajien Naisten Illassa. Tämän katsottiin kuitenkin asettavan maahanmuuttaja-asukkaat eriarvoiseen asemaan muita asukkaita kohtaan, sillä muille asukasryhmille ei erillistä haastattelua olisi järjestetty.

Opinnäytetyötä varten ei saatu kerättyä tilastotietoa paikallisilta poliisi- tai pelastuslaitoksilta. Tämä tieto olisi osaltaan voinut auttaa määrittelemään taloyhtiöiden kriittisiä kehityskohteita mm. aiemmin tapahtuneiden onnettomuuksien varjossa. Hyvinkään turvallisuustyön kehittyessä edelleen voitaisiin viranomaisten tilastot ottaa huomioon.

Erityisesti pihan kunnossapidossa on otettava huomioon, että asukkaiden mielipiteissä painottuu talven 2009-2010 poikkeuksellinen runsaslumisuus ja sen aiheuttamat ongelmat. Myös talvi 2010-2011 osoittautui runsaslumiseksi ja erittäin haasteelliseksi asukkaille ja huoltoyhtiölle.

Vuoden 2009 kyselytutkimuksen mukaan 30 vastaajaa 52:sta kokivat, että he pystyvät vaikuttamaan kiinteistönsä turvallisuuteen. Tässä tutkimuksessa esitettyjen kehitysehdotusten myötä on odotettavissa, että tämä luku tulee kasvamaan tulevaisuudessa. On myös odotettavissa, että vaikutusmahdollisuuksien realisoituessa yhä useampi asukas on halukas osallistumaan kiinteistönsä ja asuinalueensa kehittävään toimintaan. Vuoden 2009 kyselyssä 32 vastaajaa 52:sta ilmoitti olevansa kiinnostuneita osallistumaan asuintalonsa turvallisuutta ja viihtyvyyttä parantavaan toimintaan. (Halonen ym. 2009.)

Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelmassa mainituista teemoista (alaluku 4.1) tämä toiminnallinen opinnäytetyö tukee useimpia. Karankodon taloyhtiö toimii edelläkävijänä ikääntyvien ihmisten turvallisuuden parantamisessa. Useat kehitysehdotukset (esimerkiksi pihan turvallisuuden kehittäminen ja tiedottaminen) tukevat tapaturmien ennaltaehkäisyä sekä

rakennettavan ympäristön turvallisuutta. Positiivisten tulosten ja asukasvaikuttamisen myötä on myös mahdollista, että asukkaiden syrjäytyminen vähentyy.

Kun asumisturvallisuuden tutkimuksessa ja kehityksessä on päästy hyvään alkuun vuosina 2009-2011, on varmistuttava, että kehitys myös jatkuu. Asukasturvallisuutta on näiden tutkimusten jälkeen mahdollista kartoittaa tasaisin väliajoin ja kehitystä seurata. Tutkimusten avulla voidaan selvittää, vaikuttavatko tehdyt muutokset asukkaiden ja asuinalueiden turvallisuuteen. Tämän opinnäytetyön pohjalta voisi olla myös mahdollista luoda asumisturvallisuutta kartoittava ja kehittävä malli, jota voidaan käyttää missä tahansa vuokra-asuntoyhtiössä ympäri Suomen. Tällöin toteutuisi myös asumisterveysryhmän tavoite valtakunnallisesta asumisturvallisuusbarometristä.

Lähteet

- 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä. 2010. Hyvinkään kaupunki. Viitattu 19.11.2010.
<http://www.hyvinkaa.fi/24-turvallista-tuntia/>
- 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä -hankkeen toimintakertomus 2009. 2009. Hyvinkään kaupunki. Viitattu 26.3.2011.
http://www.hyvinkaa.fi/Tiedostot/24%20TTH/TOIMINTAKERTOMUS_2009.pdf
- Arvot. 2011. ISS palvelut. Viitattu 23.3.2011.
http://www.fi.issworld.com/iss_palvelut_yrityksena/pages/arvot.aspx
- E1 Suomen rakentamismääräyskokoelma. 2002. Ympäristöministeriö. Viitattu 9.3.2011.
<http://www.finlex.fi/pdf/normit/10530-37-3762-4.pdf>
- Eronen, A., Luomala, J. & Paju, E. 2002. Metron tuomat. Itä-helsinkiläisten kokemuksia hyvinvoinnistaan. Helsinki: Hakapaino.
- Haikonen, K. & Lounamaa, A. 2010. Suomalaiset tapaturmien uhrina. Kansallisen uhritutkimuksen tuloksia. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Tampere: Tammer-Paino.
- Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma 2009-2012. 2009. Hyvinkään kaupunki. Viitattu 26.3.2011. <http://www.hyvinkaa.fi/Tiedostot/24%20TTH/Turvallisuussuunnitelma.pdf>
- Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n yritysasettelu. 2011. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy. Viitattu 25.4.2011. <http://hyva.fi/yhtio.html>
- Kivistö, J. 2009. Pelastustien suunnittelu ja toteutus. Viitattu 25.3.2011.
http://www.ku-pelastus.fi/index.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=207
- Kodin turvaopas. 2008. Sisäasiainministeriö. Viitattu 26.3.2011.
<http://turvaopas.pelastustoimi.fi/index.html>
- Koistinen, K. & Tuorila, H. 2008. Millainen olisi hyvä elinympäristö? Asukkaiden näkemyksiä elinympäristöstä, asumisesta ja palveluista eri elämänvaiheissa. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.
- Kuolemansyyt. 2011. Tilastokeskus. Viitattu 19.2.2011.
<http://www.stat.fi/til/ksyyt/index.html>
- L & T:n toimintaperiaatteet. 2008. Lassila & Tikanoja. Viitattu 28.3.2011.
<http://www.lassila-tikanoja.fi/fi/lassilatikanoja/yritysvastuu/Sivut/Toimintaperiaatteet.aspx>
- Luhtala, T. & Riihelä, J. 1999. Arvostusta, yhteyksiä ja yhteishenkeä. Vantaan asukaskysely: asukkaiden mielipiteet asuinalueensa sosiaalisesta ympäristöstä. Viitattu 25.2.2011.
http://www.vantaa.fi/i_liitetiedosto.asp?path=1;2075;6962;6999;7002;7259
- Pelastuslaki 13.6.2003/468.
- Riskien arviointi. 2011. Työsuojeluhallinto. Viitattu 29.4.2011.
<http://www.tyosuojelu.fi/fi/riskienarviointi>
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Jyväskylä: Vastapaino.

Silvennoinen, H. & Hirvonen, J. 2002. Koti kerrostalossa. Asukkaiden arjen kokemuksia asumisestaan. Helsinki: Edita Prima.

Suominen, P. 2009. Suomi - Euroopan turvallisin maa? Tutkimus suomalaisten turvallisuuskäytöksistä. Viitattu 27.3.2011.

[http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3D6379853B32E72DC225768C003279F0/\\$file/7-2009.pdf](http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3D6379853B32E72DC225768C003279F0/$file/7-2009.pdf)

Turunen, S. & Zetterman, M. 2009. Neljä tuhatta näkemystä hyvinvointiin. Tutkimus pääkaupunkiseudun asukkaiden hyvinvoinnista. Helsinki: Socca.

Turvallinen elämä jokaiselle. 2008. Sisäasiainministeriö. Viitattu 21.2.2011.

[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/\\$file/162008.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/$file/162008.pdf)

Turvallinen koti. 2011. Sisäasiainministeriö. Viitattu 21.2.2011.

<http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turvallinenkoti/home.nsf/pages/DC22B4171FA6C566C225730E00446CFD?opendocument>

Vaurio- ja onnettomuusrekisteri. 2010. Tukes. Viitattu 21.2.2011. <http://varo.tukes.fi/>

WHO Collaborating Centre on Community Safety Promotion. 2010. Karolinska Institutet. Viitattu 19.11.2010. <http://www.phs.ki.se/csp/>

Julkaisemattomat lähteet

- Halonen, J., Salmela, T., Suominen, E. & Tirola, H. 2009. Asumisturvallisuuden ja -viihtyvyyden kartoitus. Laurea ammattikorkeakoulu. Laurea Leppävaara. Espoo. Kyselytutkimus.
- Kivistö, J. 2010. Paloinsinöörin haastattelu 10.2.2011. Hyvinkään pelastuslaitos. Hyvinkää.
- Koski, M. 2010. Ylikonstaapelin haastattelu 31.1.2011. Hyvinkään poliisilaitos. Hyvinkää.
- Nikkanen, M. 2011a. Asukasisännöitsijän haastattelu 27.1.2011. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy. Hyvinkää.
- Nikkanen, M. 2011b. Asukasisännöitsijän haastattelu 6.5.2011. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy. Hyvinkää.
- Turunen, T. 2010. Palveluesimiehen haastattelu 19.1.2011. ISS Palvelut. Hyvinkää.

Kuviot

Kuvio 1: Kotitapaturmien määrä vuosina 1980-2009

Kuvio 2: Tuotetun tiedon lähteet

Kuvio 3: Kuvio 2: 24 TTH -organisaatio

Taulukot

Taulukko 1: Valitut kehityskohteet taloyhtiöissä

Taulukko 2: Huoltoyhtiön toiminta

Taulukko 3: Asukkaiden tiedotus

Taulukko 4: Palo- ja pelastusturvallisuus

Taulukko 5: Valaistus

Taulukko 6: Lukitus

Taulukko 7: Pihan liikenne

Taulukko 8: Pihatiet

Liitteet

Liite 1: Kehitysehdotuslomakkeet

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy
Huoltoyhtiön toiminta

Vastuuhenkilö:

Aikataulu:

Arvioidut kustannukset:

ISS PALVELUT, LASSILA & TIKANOJA

Toimenpide
suoritettu

- Huoltoyhtiön kanssa tehdyt sopimukset tarkistetaan ja kirjoitetaan tarvittaessa uudelleen vastaamaan Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n vaatimuksia.

- Asukkaiden ja huoltoyhtiön yhteistoiminnan mahdollisuudet selvitetään.

- Lähialueella toimivat korvaavat huoltoyhtiöt kartoitetaan.

Valitut toimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Päiväys

Allekirjoitus



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Asukkaiden tiedotus

Vastuuhenkilö:

Aikataulu:

Arvioidut kustannukset:

KAIKKI TALOYHTIÖT

Toimenpide
suoritettu

- Asukkaille luodaan ja jaetaan kirjallinen turvallisuustiedote.

- Asukkaille järjestetään tiedotus-/koulutustilaisuus, jossa mahdollisuus kysyä omaan taloyhtiöön liittyviä turvallisuusasioita.

- Tiedottamisen jatkotarpeet selvitetään.

Valitut toimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Päiväys

Allekirjoitus



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy
Palo- ja pelastusturvallisuus

Vastuuhenkilö:

Aikataulu:

Arvioidut kustannukset:

KASKIPELTO, HYVINKÄÄN MARTTI

Toimenpide
suoritettu

- Asuntojen pelastusturvallisuus selvitetään yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.
- Asukkaita tiedotetaan selvityksen tuloksesta.

KARANKOTO

- Huoltoyhtiön kanssa neuvotellaan erityisjärjestelystä, jonka toimesta huoltoyhtiö varmistaa vuosittain, että jokaisessa asunnossa on riittävä määrä toimintakuntoisia palovaroittimia.

URHEILUKATU 11

- Taloyhtiön jätekatos lukitaan.

Valitut toimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Päiväys

Allekirjoitus



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Valaistus ja lukitus

Vastuuhenkilö(t):

Aikataulu:

Arvioidut kustannukset:

VALAISTUKSEN LISÄÄMINEN

Toimenpide
suoritettu

- Valaistuksen tarve määritetään ja tarvittava määrä valaisimia hankitaan Mallimestarinhovin, Urheilukatu 11:n ja Kaskipellon taloyhtiöihin.

YMPÄRIVUOROKAUTINEN LUKITUS

- Mallimestarinhovin ja Eeronhaan asukkaille järjestetään äänestys alaovien ympärivuorokautisesta lukituksesta.
- Ovet asetetaan ympärivuorokautiseen lukitukseen koeajaksi.
- Summeroinnin kustannukset selvitetään.

Valitut toimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Päiväys

Allekirjoitus



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Asumisturvallisuuden kehittäminen - Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Pihan liikenne ja pihatiet

Vastuuhenkilö(t):

Aikataulu:

Arvioidut kustannukset:

PIHAN LIIKENNE

Toimenpide
suoritettu

- Mallimestarinhovin ja Eeronhaan asukkaita ohjeistetaan pihalla liikennöinnistä.
- Ajoesteiden hankinnan mahdollisuudet selvitetään ja pelastuslaitosta tiedotetaan ENNEN hankintaa.

PIHATIET

- Pihateiden riittävä leveys selvitetään yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.
- Järjestetään pihateiden levennystoimenpiteet.

Valitut toimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti.

Päiväys

Allekirjoitus



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Liite 2: Asukaskokousten vaaralistat

Mallimestarinhovi 1.11.2010

Osallistujia: 5

- Ulkoportaiden ja pihan liukkaus, epätasainen maa lisää riskejä
 - o Ehdotus: hiekoitus joka päivä
- Lumitöitä ei tehdä tarpeeksi usein
- Yleinen siisteys
- Tavaroiden säilytys porraskäytävissä
- Pistorasioiden hajoaminen sisätiloissa
 - o Ehdotus: korjauttaminen
- Piholla / talon ympäri ajo autoilla
 - o Tulossa: läpiajon estävä aita
- Rapuissa juokseminen
- Lasten leikkialueen turvallisuus
 - o Huomio: leikkivälineet tarkastettu ja osittain uusittu syksyllä -10
- Keskipihan valaistus
 - o Ehdotus: olemassaolevan valaistuksen huolto, valaistuksen lisääminen
- Juopuneet asukkaat ja paloturvallisuus (tupakointi, kynttilät, ruoanlaitto)
- Lemmikit / lapset ja paloturvallisuus (liesi, kynttilät)
- Palovarointimien puuttuminen tai liian vähäinen määrä ja toimintakuntoisuus
 - o Ehdotus: toimintakunnon tarkistaminen
- Lieden aiheuttamat turvallisuusvaarat (kuuma vesi ja ruoka, liesi vahingossa päälle, valojen toimimattomuus)
- Liesituulettimeen kerääntyvä rasva
 - o Ehdotus: asukkaille tiedotus
- Alaovien lukitus
- Nimilistassa ei kerroksia, väärä nimi ovessa
 - o Tulossa: korjaus tilanteeseen
- Saunan lauteiden ja jakkaran keikkuminen
- Hissi ei jää kerroksen kohdalle, syntyy kynnys
- Hissin toimintakunto, usein rikki
- Ahtaat rapputasanteet ja käytävät
- Kynnykset asunnoissa
- Loukkaantuminen kylpyhuoneessa, liukkaus
- Lasten lukittautuminen WC-tilaan

Eeronhaka 3.11.2010

Osallistujia: 4

Muutokset viime aikoina: Rappuihin tullut palovaroittimet, ilkivalta vähentynyt

- Ulkorakennus ja roskikset, tuhopolttovaara (mikä on ulkorakennuksen tarkoitus?)
 - o Ehdotus: verkkoaita ja lukitus ulkorakennusten väliin, roskisten siirto muualle
- Mopokellari täynnä tavaraa
- Syväkeräyssäiliöiden kannet rikki
- Metallin-, pahvin- ja lasinkeräysastiat liian pieniä, ei tyhjennetä tarpeeksi usein, roskat leviävät ympäristöön
- Tavaroiden säilytys rappukäytävissä
- Romuautot parkkipaikalla, lasten loukkaantuminen (hoidettu?)
- Käytävien palovaroittimien toiminta ja niihin kohdistuva ilkivalta
- Päihtyneet ulkopuoliset / asukkaat
- Ulko-ovien telkeäminen auki
- Lasten kiipeily katolle
 - o Ehdotus: esteet
- Parkkipaikan valaistus
- Rullalautailu ja pyöräily parkkipaikalla
- Lasten tekemä ilkivalta ja toisten kiusaaminen
- Alaovien lukitus
- Autoilla ajo pihalla / ovien eteen / lämmönjakohuoneen edessä
- Pelastustien esteettömyys
- Riihimäenkadun ylinopeudet
- Auraus ja hiekoitus huonoa
- Käytävien valojen palaminen
- Asuntojen lämpöpattereiden toimintakunto

Muuta: Valvontakamerat aiheuttivat keskustelua, yksityisyyden suoja ja hinta arveluttavat.

Karankoto 8.11.2010

Osallistujia: 8

Muutokset viime aikoina: Pihalle pääsyä estetty rakentamalla aita rakennusten väliin, pihan läpikulku on rauhoittunut. Tiehen tullut hidaste

- Huoltoyhtiö ei toimi tarpeeksi hyvin
- Tavalliset avaimet, kuka tahansa voi teettää
 - o Tulossa: huoltoyhtiö vaihtumassa
- Pihapiirissä liikkuva tuntematon mies
- Huijarit ja varkaat
- Pankkiautomaatilla urkinta
- Ilkivaltaa, tavaroita viety ovelta
- Alueella liikkuvat nuoret (vähän)
- Palovaroittimien asennus ja pattereiden vaihto vaikeaa, pitää kiipeillä
- Palovaroittimien tarkastus
- Hiekoituksessa ongelmia, liian myöhään
 - o Huomio: kohde priorisoitu huoltoyhtiölle
 - o Huomio: huoltoyhtiöltä vastausta priorisointiin
- Vesirännit tukossa, vesi valuu parvekkeille ja jäätyy
- Piha- ja rappuvalojen toimimattomuus
- Pyörävarastossa ylimääräistä tavaraa
- Asuntojen evakuointi tulipalossa

Muuta: Pimeys ja heijastimet huomioitu, ei ongelmia päihtyneiden asukkaiden suhteen, keittiökalusteita ollaan uusimassa.

Urheilukatu 11 8.11.2010

Osallistujia: 7

Muutokset viime aikoina: Alaovi lukittu 24h, ovikoodillinen, ilkivalta vähentynyt

- Ovikoodista huolimatta ulkopuolisia pääsee sisälle
- Huoltoyhtiö ei ole tarpeeksi aktiivinen
- Pihan epäsiisteys houkuttelee ulkopuolisia / juopuneita
- Sauna siivotaan liian harvoin, lika kertyy, liukkaus, niljakkuus
- Kävyt ja risut pihalla ja pihapoluilla
- Huoltomiehien vaihtuvuus, vastuu ei yhdellä henkilöllä
- Porraskäytävän lamppujen vaihto vie viikkoja
- Pelastautuminen parvekkeelta, asunnosta, kaikissa asunnoissa ei parveketta
- Porraskäytävissä palovaroittimet, patterin vaihto kestänyt monta viikkoa
- Sähkölaitteista syttyvät tulipalot
- Lemmikit / lapset ja paloturvallisuus
- Ulkopuoliset päihtyneet pihalla
- Pihojen poikki kulkeminen
- Roskakatokset lukitsemattomia
- Pihalla hyvä valaistus, mutta oven yläpuolelle tarvisi, ei näe ovikoodia
- Lumien tippuminen ylemmiltä parvekkeilta
 - o Huomio: varoituskyltit olemassa, lumiesteet ei mahdollisia
 - o Ehdotus: puomit estämään kulkua vaarallisissa paikoissa
- Vieraiden loukkaantuminen portaissa, ensimmäinen askelma heti asunnon oven ulkopuolella
- Alimmat portaat pesutuvan ja saunan oven vieressä
 - o Ehdotus: portti suojaksi kuten hississä
- Liikenne pihassa (hieman)
- Entisen asukkaan kaasupullo ollut sisällä, siirretty kauemmas
- Turvallisuusohjeiden puute
 - o Huomio: pelastussuunnitelma tulossa

Muuta: Asukkaat aktiivisia pihatöiden kanssa, toivovat yhteistyötä huoltoyhtiön kanssa.

Kaskipelto 10.11.2010

Osallistujia: 4

- Yläkerrasta poistuminen edelleen ongelma
 - o Tulossa: kiinteitä ikkunakahvoja
- Poistuminen vain toisella puolella rakennusta
- Keskustelua pelastuslaitoksen kanssa pelastusteistä, muutoksia ei tulossa
- Pihakäytävät ja parkkipaikka kuoppaisia
- Pihan valaistus, valaistuksen huolto
- Kapeat pihakäytävät, muuri ja runsas lumen määrä estävät leveiden autojen ja ambulanssien ajon pihaan
- Mopaille järjestetty parkkiruutu, vähentää piholle ajoa
- Liukkaus, ei riittävää hiekoitusta
- Aoraus kaventaa pihapolkuja, ei aurata tarpeeksi usein
- Aurauksen jälkeen kolanteet ovien edessä
- Piharoskiksia ei tyhjennetä tarpeeksi usein
- Leikkialueen turvallisuus, keinujen alla montut, ei hiekkaa, hiekoitushiekalla paikkailtu
- Orapihlaja-aidat korkeita, antavat näkösuojan automurroille parkkipaikalla
- Piha(ovi)valot asukkaiden kustannettava, vähentää pihan valaistusta
- Asunnoissa: ylätasanteen kaiteen kiinnitys, vanerissa kiinni
- Kotivakuutukset, maksuhäiriöiset ei saa
- Kynttilät ja paloturvallisuus
- Pesukoneiden päälle jättäminen valvomatta

Hyvinkään Martti 11.11.2010

Osallistujia: 3

Muutokset viime aikoina: Huoltoyhtiölle lähtenyt korvausvaatimus

- Asumissäännöistä piittamattomuus
- Huoltoyhtiö ei tehokas (esim. rikkiäinen sähkötolppa)
- Johdot kiinni sähkötolpissa, sääntöjen vastaisesti
- Parkkipaikalla rikkiäisiä valoja (liiketunnistimella toimiva)
- Kaivonkannet eivät maan tasalla, rikkoutuvat aurauksen yhteydessä
- Mopojen/kevytmoottoripyörien säilytys ovien edessä, bensen haju
- Henk. kohtaisten ovien lukitus
- Rapuissa putoaminen, porraskaiteet eivät lainmukaisia
- Kokolattiamatot kuluneet ja liukkaat
- Asukkaat eivät saa tehdä itse muutoksia asuntoon
- Kierreportaat liian kapeat jopa leveämmästäkin päästä
- Helloista ja jääkaapeista osa on uusittu, osa ei
- Ei keskustelua / ohjeistusta tulipalon varalta
- Varapoistumistien tikkaat toisesta kerroksesta, ikkunoiden avauskahvat väärissä kohdissa, määrällisesti ei tarpeeksi kiinteitä kahvoja
- Kylpytilat liukkaita
- Pihatien kapeus, pitäisi levennää kunnolla
 - o Huomio: teitä levennetty reunakiviä siirtämällä, jotta hälytysajoneuvot pääsevät pihaan.
- Auraus kaventaa pihateitä ja hidastaa niillä liikkumista
- Toivotaan yhteistyötä asukkaiden kesken, porukka jakaantunut yläpihaan ja alapihaan, vaihtuvuus melko suurta
- Lähistön vilkas liitäntä päätielle
- Lähistön koulun ympärillä vilkas liikenne, useita mopokolareita sattunut
- Kattojen lumikuorma
- Rännit täynnä, kasvaa heinää, jopa puita
- Lapset kiipeilivät katoilla ja heittelivät tiiliä
 - o Huomio: ei koeta ongelmaksi enää
- Hiekoitus puutteellista, osittain ok. Tie ovelle hiekoittamatta
- Osa pihasta viettää

Liite 3: Sidosryhmähaastattelut

Sidosryhmä: Huoltoyhtiö ISS Palvelut

Vastaajana: Palveluesimies Timo Turunen

1. Kuinka asukas voi jättää ilmoituksen havaitsemastaan puutteesta tai ongelmasta?
- ottamalla meidän palvelukeskukseen yhteyttä [numero] josta tulee meille työilmoitukset

2. Kuinka monta ilmoitusta yhtiö saa kuukausittain/vuosittain?
- se vaihtelee todella paljon eri kuukausina n. 100 - 200 ilmoitusta.

3. Sovelletaanko ilmoituksiin vastaamisiin tiettyjä periaatteita, esim. toisten kohteiden priorisointi, minimivasteajat, tietyt henkilöt tiettyyn kohteeseen?
- meillä on joka alueella tiimit jotka itsenäisesti määrittelee kuka hoitaa ilmoituksen.

4. Miten puutteet ja niiden korjaustoimenpiteet dokumentoidaan?
- työilmoitukseen kirjataan puutteet tai soitetaan suoraan isännöitsijöille.

5. Mitkä ovat yhtiön tämän hetken suurimmat ongelmat asiakkaan näkökulmasta ja kuinka asiaa on pyritty kehittämään?
- tämän hetkinen on lämmöt ja niiden säätö sekä lumi/liukkaus.
- lämpöjen automaasointijärjestelmät. Lumi ajetaan ja hiekoitetaan

6. Mikä on normaali vasteaika puutteen korjaamiselle? Mistä syistä vasteaika voi kasvaa?
- tuo vasteaika on n. 24h jos huoltomiehet ovat jo kiireellisillä keikoilla.

7. Onko vasteajan kasvu koettu ongelmaksi?
- asukkaat hermostuvat kun eivät saa heti palvelua.

8. Millä tavoin asukkaat voivat osallistua huoltoyhtiön toimintaan/kehitykseen?
- antaa ilmoituksia huoltomiehille jolloin kaikki viat tulevat heti tietoon eikä synny pahempia vikoja.

9. Onko yhtiöön tulossa/tullut muutoksia lähiaikoina?
- Ei

10. Mittaako yhtiö asiakastyytyväisyyttä? Kuinka ja milloin viimeksi?
- lähetään asukastyytyväisyys kyselyjä 4 kertaa/V

Sidosryhmä: Pelastuslaitos

Vastaaja: paloinsinööri Jarno Kivistö

Tutkimuksen kohteina ovat seuraavat asuinalueet: Paavola, Sahanmäki, Martti, Vehkoja ja Keskusta. Otan ilolla vastaan myös kaikki ajatukset näiden alueiden asukasturvallisuuden kehittämiseksi.

1. Nouseeko joku yllä mainituista kaupunginosista esiin tarkasteltaessa Hyvinkäällä tapahtuneita onnettomuuksia tai hälytyksiä

- ei suuria eroja. Keskustassa sattuu lukumääräisesti eniten hälytyksiä, jos lasketaan kaikki tehtävät (sairaankuljetukset yms. mukaan.). Hyvinkäällä ollaan käynnistämässä hanketta, jossa tarkastellaan vuoden 2010 hälytykset pelastuslaitoksen, poliisin ja sosiaalihuollon osalta. Kaikki hälytykset laitetaan kartalle ja etsitään ns. HotSpot kohteita, kohteita joissa enemmän kuin yksi viranomainen on saanut tehtävän. Luulen, että tässä tutkimuksessa löytyy asuinalueiden välillä eroja.

2. Onko Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n asuintaloihin tehty palotarkastuksia?

- HyVan [Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy] kohteet ovat normaalissa yleisen palotarkastuksen kierrossa mukana, eli kerta 10 vuodessa.

3. Onko Hyvinkään Vuokra-Asunnot Oy toimittanut asunnoista pelastussuunnitelmia?

- Kaikista kohteista on toimitettu pelastussuunnitelmien yhteenvetolomake. Koko suunnitelmaa ei toimiteta viranomaisille lainkaan.

4. Kuinka merkittävä uhka tuhopolttovaara Hyvinkään kaupungin alueella on? Onko tapauksia sattunut viime vuosien aikana?

- Aina on olemassa tuhopoltto vaara, ei Hyvinkäällä sen erityisempi kuin muuallakaan. Yleensä tuhopolttoja tehdään yksittäisen häiriintyneen ihmisen toimesta. Tuhopoltot ei ole niinkään järjestäytyneitä, vaan yksittäisten ihmisten tekosia. Pelastuslaitoksen tietojärjestelmistä ei saa suoraan tietoa ulos mikä kohde on määritelty tuhopoltoksi. Määrittely tuhotyön osalta ja syyntymissyyn selvittämisen osalta jos on syytä epäillä rikosta kuuluu poliisilla. Hyvinkäällä vuonna 2010 xxx kpl:tta tulipaloja jossa syyntymissyyn epäselvä tai on kirjattu syyntymissyyn ulkoinen tekijä. Näistä ei kuitenkaan ole kuin murto-osa tahallaan syytettyjä.

5. Mitkä ovat asuinrakennusten suurimmat puutteet Hyvinkäällä palo- ja pelastusturvallisuutta ajatellen? Kuinka näitä puutteita voisi kehittää?

- Suurimmat puutteet löytyy kiinteistöjen kunnossapidosta. Turvallisuus koetaan tärkeäksi, mutta sen eteen tehtävä työ välillä raskas. Alkusammutuskaluston puutteet, palovaroitinten puutteet, pelastussuunnittelun epätasaisuus, väestönsuojien kunnossapito, pelastus-

tusteiden kunnossapito (varsinkin talvella) ovat niitä yleisimpiä puutteita. Taloyhtiöiden pitäisi kouluttaa talon turvallisuuspäälliköt virallisilla kursseilla, tätä kautta voidaan saada taloyhtiöön oikeanlainen turvallisuuskulttuuri.

6. Kuinka asukkaat voisivat itse kehittää asumisturvallisuuttaan?

- Olemalla aktiivisia turvallisuussuuntautuneita asukkaita. Yhteistyössä isännöitsijän ja turvallisuushenkilöstön kanssa. Kehittää oman asuinalueen ylipäättänsä sosiaalisuutta. Olemalla aktiivinen kuntalainen kaupungin turvallisuushankkeissa.

7. Osallistuuko pelastuslaitos asukkaiden turvallisuuden kehittämiseen esim. ohjeistusten, neuvonnan tai koulutuksen avulla?

- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on pelastuslaitosten tekemän turvallisuustyön edelläkävijä valtakunnassa. KUP:ssa kehitetty KNV (koulutus-neuvonta-valistus) järjestelmä on kuntalaisien tarpeiden mukaan kehitetty toimintamalli. Järjestämme kaupunginosatapahtumia, sekä olemme mukana valtakunnallisissa kampanjoissa. Olemme myös aktiivisesti kaupunkien paikallisessa turvallisuussuunnittelussa, Hyvinkäällä 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä hankkeessa.

8. Useassa Hyvinkään Vuokra-Asunnot Oy:n kustannuspaikassa on koettu ongelmalliseksi autojen ajo pihateillä. Pihatiet ovat lähestulkoon aina myös pelastusteitä. Onko pihaille ajoa mahdollista rajoittaa sellaisella tavalla, ettei se häiritse pelastuslaitoksen toimintaa hätätapauksissa? (esim. kolmioavaimella avattavat puomit)

- Pelastustiet tulee toteuttaa tulosityksikköohjeemme mukaisesti. Kaikki kerrostalojen sisäpihat eivät ole välttämättä pelastusteitä. Pelastusteitä ei myöskään saa merkitä jos ei asiaa ole suunniteltu, hyväksytty ja vasta sitten merkitty. Pelastustien merkintä on luvanvaraista. Pelastustien merkinnöillä ja esteillä ei pääsääntöisesti hoideta pihan luvatonta pysäköintiä. Se pitää hoitaa pysyvimmillä ratkaisuilla kuin ajoesteillä. Kolmiopuomit ovat yksi keino, ei suinkaan hyvä sellainen. Pääsääntöisesti puomit ovat varsinkin talvella kunnossapidon ulkopuolella ja jäässä eivätkä aukea niin kuin on suunniteltu.

9. Kaskipellon (Koivutie 7) ja Hyvinkään Martin (Väriojankatu 3) asukkaat kokivat toisen kerroksen varateistä poistumisen ongelmalliseksi tai puutteelliseksi. Puutteita oli mm. kiinteiden kahvojen määrä ja niiden asettelu sekä tikkaiden puuttuminen. Asukkaat ovat ilmeisesti olleet yhteydessä pelastuslaitokseen kyseisistä ongelmista aiemmin. Osaatko kertoa näiden kustannuspaikkojen tilanteesta lisää?

- En pysty ottamaan yksittäisiin tapauksiin tässä yhteydessä kantaa. Minuun ei ole oltu kohteista asukkaiden eikä isännöitsijän kautta yhteyksissä. Pääsääntöisesti 2. kerroksen pudottautumiskorkeus on alle 3,5m ja siten ei erillisiä poistumistikkaita ole rakennettu. Ikku-noissa toki jokin pitäisi olla kiintopainikkeella varustettu tai asunnossa on oltava parveke.

Sidosryhmä: Hyvinkään poliisilaitos

Vastaaja: ylikonstaapeli Matti Koski

Tutkimuksen kohteina ovat seuraavat asuinalueet: Paavola, Sahanmäki, Martti, Vehkoja ja Keskusta. Otan ilolla vastaan myös kaikki ajatukset näiden alueiden asukasturvallisuuden kehittämiseksi.

- Meidän tilastoista ei pysty suoraan ilman huomattavaa käsityötä tekemään tarkkaa analyysiä kysymyksiin 1, 2 ja 3.

1. Nouseeko joku kaupunginosa esiin tarkasteltaessa sattuneita onnettomuuksia tai hälytyksiä?

- Yleisellä tasolla voin todeta, että onnettomuuksia ja hälytyksiä on sattunut tasaisesti ympäri kaupunkia painottuen kylläkin keskustaan, ravintoloiden ja kauppojen läheisyyteen.

2. Onko kaupunginosien turvallisuudessa tapahtunut muutoksia viime vuosien aikana?

- Merkittäviä muutoksia ei kaupunginosittain ole. Yleisesti ottaen on rauhallista. Ehkä Vehkojan nuoriso on nostanut päätään muutaman viime vuoden aikana. Osaltaan tähän vaikuttaa alueen asukkaiden ja toimijoiden ilmoitusaktiivisuus poliisille.

3. Kuinka merkittävä uhka tuhopolttovaara Hyvinkään kaupungin alueella on? Onko tapauksia sattunut viime vuosien aikana?

- Nuorison tulitikkuleikit jakaantuvat myös tasaisesti, joskin kaikista varmaankaan poliisille asti ei tule tietoa. Pelastuslaitokselta saanee tilastot tältä osin.

4. Kuinka asukkaat voisivat itse kehittää asumisturvallisuuttaan poliisin näkökulmasta?

- Asukkaiden tulee olla jatkossa aktiivisia itse. Vanhempainrenkaat ja asukasyhdistykset ovat avainasemassa kotona tapahtuvan **kasvatuksen** ohella. Aikuiset saavat myös itse puuttua näkemiinsä ja kokemuinsa epäkohtiin.

5. Osallistuuko poliisilaitos tällä hetkellä kaupunkilaisten turvallisuuden kehittämiseen esim. ohjeistusten, neuvonnan tai koulutuksen avulla?

- Poliisi valvoo yleistä järjestystä ja turvallisuutta ja käy pitämässä alustuksia lapsista ja vauriin. Päivittäisissä lehdistötiedotteissa on tietoa rikoksista ja häiriöistä. Lisäksi poliisi kirjoittaa Aamupostiin kolumneja noin kerran kuussa. Myös kaupungin turvallisuussuunnitelman jalkauttamisessa poliisi on aktiivisesti mukana osallistumalla useampiin moniammatillisiin työryhmiin.

6. Eeronhaan (Jussilankatu 2) asukkaat ovat huolissaan Riihimäenkadun ylinopeuksista. Kuinka usein ja millä keinoin Paavolan alueella ja Riihimäenkadulla valvotaan ylinopeuksia?

-

7. Asukkaiden kesken käydään keskustelua alaovien lukitsemisen hyödyllisyydestä. Näkykö kerrostalojen alaovien lukitus/lukitsemattomuus ilmoitettujen häiriöiden ja poliisille tulleiden hälytysten määrissä?

- Minulla ei ole faktatietoon perustuvaa vastausta. Isännöitsijät pitävät varmaan tilastoa lukitus/häiriö asioista.